

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:
Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор
_____ І. П. Приходько
«__» _____ 2022 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

Удосконалення облікового забезпечення і контроль доходів
підприємства

Виконала: здобувачка
освітньо-професійної програми
«Облік і оподаткування»
зі спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
Корець Я.І.

Керівник: доц. Ткаченко О. С.

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Освітній ступінь магістр
ОПП «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ на дипломну роботу магістра

Корець Яни Іванівни

1. Тема дипломної роботи «Удосконалення облікового забезпечення і контроль доходів підприємства».

керівник роботи Ткаченко Олександр Сергійович, к.е.н. доцент.

затверджені наказом ДДАЕУ від « ____ » _____ 20__ р. № _____

Строк подання здобувачем роботи – 14 лютого 2022 року

2. Вихідні дані до роботи Закони України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Положення (стандарти) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід», Податковий кодекс України, навчальні посібники, підручники, періодична література, праці провідних вчених економістів, річні звіти, дані аналітичного та синтетичного обліку фермерського господарства «Вперед» Дніпровського району, Дніпропетровської області.

3. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити). 1. Теоретичні аспекти обліку і контролю доходів підприємства. 2. Стан облікового забезпечення доходів на підприємстві та його удосконалення. 3. Особливості контролю доходів на підприємстві та напрями його удосконалення.

4. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень). Визнання та відображення доходів у фінансовій звітності. Класифікація доходів за видами діяльності. Загальна класифікація доходів підприємства. Схема журнально-ордерної форми обліку в господарстві. Схема облікового процесу з обліку реалізації сільськогосподарської продукції у ФГ «Вперед». Схема операцій з обліку доходів в «1С: Бухгалтерія 8.3».

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

6. Дата видачі завдання 13 квітня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні аспекти обліку і контролю доходів підприємства	Травень 2021 р.	
2	Фінансово-економічна характеристики господарства	Червень-липень 2021 р.	
3	Характеристика організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства	Вересень	
4	Стан облікового забезпечення доходів на підприємстві та його удосконалення.	Жовтень 2021 р.	
4	Особливості контролю доходів на підприємстві та напрями його удосконалення	Листопад 2021 р.	
6	Вступ. Висновки і пропозиції	Грудень 2021 р.	
7	Оформлення дипломної роботи	Січень – лютий 2022 р.	

Здобувач _____
(підпис)

Корець Я.І.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Ткаченко О.С.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Економічна сутність, порядок формування та класифікація доходів	8
1.2. Особливості відображення доходів у обліку та звітності господарств	16
1.3. Нормативно-правові засади обліку і контролю доходів	19
Висновки до першого розділу	21
РОЗДІЛ 2. СТАН ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	22
2.1. Фінансово-економічна характеристика господарства	22
2.2. Характеристика організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства	26
2.3. Стан облікового забезпечення доходів на підприємстві	31
2.4. Напрями удосконалення облікового забезпечення доходів на підприємстві	40
Висновки до другого розділу	51
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	53
3.1. Порядок проведення контролю доходів у господарстві	53
3.2. Удосконалення контролю доходів на підприємстві	59
Висновки до третього розділу	67
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТКИ	79

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення облікового забезпечення і контроль доходів підприємства»

Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи виступає процес облікового забезпечення доходів і контроль в господарстві.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, практичних та методичних питань щодо облікового забезпечення доходів та контроль у господарстві.

Методи дослідження. Під час написання дипломної роботи були використані загальнонаукові методи пізнання, а саме: діалектичний підхід; методи індукції та дедукції; аналіз та синтез; метод логічного аналізу; економіко-математичні методи.

Практичне значення одержаних результатів полягає у практичних рекомендаціях щодо удосконалення облікового забезпечення і внутрішньогосподарського контролю доходів на підприємстві.

Випускна дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел, у кількості 61 найменування та дев'яти додатків, шести рисунків, дванадцяти таблиць та містить 79 сторінок.

Ключові слова

ДОХІД, РЕАЛІЗАЦІЯ, КОНТРОЛЬ, ОБЛІК, ГОСПОДАРСТВО,
ПРОДУКЦІЯ, ТОВАРИ

Ключевые слова

ДОХОД, РЕАЛИЗАЦИЯ, КОНТРОЛЬ, УЧЕТ, ХОЗЯЙСТВО,
ПРОДУКЦИЯ, ТОВАРЫ.

Keywords

INCOME, SALES, CONTROL, ACCOUNTING, ECONOMY,
PRODUCTS, GOODS.

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні тенденції розвитку відносин ринкових орієнтують підприємства на задоволення попиту та потреб ринку, на потреби певних споживачів і організацію виробництва лише тих видів товарів, які користуються попитом на ринку і можуть принести господарствам прибуток, який необхідний для її розвитку. Кожне господарство будь-якої форми власності (приватної або державної) в процесі здійснення своєї діяльності має певні доходи.

Ринок, який характеризується постійним прагненням до підвищення результативності виробництва, допускається свобода у прийнятті рішення тими, хто є відповідальним за кінцеві результати діяльності господарства та її структурних підрозділів та потребує деяких виправлень цілей і планових програм організації залежно від стану ринку. Саме для цього необхідна особлива система управління, яка буде характерною для ринкових умов та буде враховувати пріоритети, специфіку та менталітет України.

Тема даної дипломної роботи є досить актуальною, так як в умовах економічної і юридичної самостійності будь-яке підприємство постійно стикається з показниками доходів, що утворюються в результаті його діяльності, звідси, виникає необхідність постійного порівняння доходів, удосконалення його бухгалтерського обліку та контролю з метою одержання правдивої інформації для прийняття правильних управлінських рішень щодо організації діяльності господарства.

Істотний інтерес до вивчення сутності доходів, проблем облікового забезпечення обліку і контролю доходів приділено працям іноземних та українських науковців: А. Маршалл, А.Литвинова, В. Двоєзерська, В. Сопко, В. Орлова, З. Завгородній, Н. Ткаченко, Ф. Бутинець, Ю. Верига, Я. Плаксієнко та інші.

Мета і завдання дослідження. Мета дипломної роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні формування доходів господарстві, а також

розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення облікового забезпечення та проведення контролю.

Для досягнення поставленої мети в процесі дослідження було поставлено наступні завдання:

- вивчити економічну сутність, порядок формування та класифікацію доходів;
- дослідити законодавчі засади обліку і контролю доходів в державі;
- проаналізувати фінансово-економічну характеристику господарства;
- вивчити стан облікового забезпечення доходів на підприємстві;
- надати рекомендації щодо удосконалення облікового забезпечення доходів на підприємстві;
- дослідити порядок проведення внутрішнього контролю доходів у господарстві;
- надати пропозиції по удосконаленню контролю доходів на підприємстві.

Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи виступає процес облікового забезпечення доходів і контроль в господарстві.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, практичних та методичних питань щодо облікового забезпечення доходів та контроль у господарстві.

Методи дослідження. Під час написання дипломної роботи були використані загальнонаукові методи пізнання, а саме: діалектичний підхід; методи індукції та дедукції; аналіз та синтез; метод логічного аналізу; економіко-математичні методи.

Наукова новизна одержаних результатів :

удосконалено:

- аналітичний облік в господарстві шляхом відкриття субрахунків третього порядку до рахунків доходів та інформацію групувати у аналітичній

картці;

- внутрішній контроль доходів в господарстві та запропоновано використовувати такі документи, як Відомість контролю визначення доходу та Відомість аналітичного обліку до субрахунку 701.

набули подальшого розвитку:

- автоматизація фінансового обліку в цілому по господарству і доходів в зокрема з використанням «1С: Бухгалтерія 8.3»;

- введення в штат посаду внутрішнього аудитора, який проводити перевірку інформації для виявлення недоліків у веденні бухгалтерського обліку.

Апробація результатів роботи. Деякі положення нормативно-правових основ обліку і контролю доходів підприємства доповідались та обговорювались на XII Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи» (м. Дніпро, 2021 р.).

Практичне значення одержаних результатів полягає у практичних рекомендаціях щодо удосконалення облікового забезпечення і внутрішньогосподарського контролю доходів на підприємстві.

Випускна дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел, у кількості 61 найменування та дев'яти додатків, шести рисунків, дванадцяти таблиць та містить 79 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність, порядок формування та класифікація доходів

Будь-яка компанія створюється для організації підприємницької діяльності. Забезпечення потреб суспільства і отримання за це доходу є головною ціллю підприємництва.

Сучасні українські науковці термін «дохід» вивчають у всіх його аспектах, хоча трактуванню поняття приділяють не достатньо уваги.

Вивчення природи та економічної сутності доходів має багатовікову історію. Розглянемо найбільш відомі теорії згідно праці Я.Д. Крупки та З.В. Завгороднього [26].

На думку деяких вчених, дохід як економічна категорія тут взагалі зникає. Лень В.С замінив тріаду (працю, капітал, земля) набором чотирьох факторів: «заробітна плата –праця, рента – земля, відсоток – капітал, підприємницький дохід – організація. «Помірність» він замінив простим «очікуванням» [28].

Погляд Литвинова А.С. на визначення поняття «дохід» сходиться із зазначенням цього терміну Державним комітетом статистики України. У статистичній звітності Держкомстат України поняття «дохід» трактує як: «розмір доданих у натуральній і грошовій формах: оплати праці, доходи і отримані прибутку від майна, громадських допомоги і інших поточних трансфертів» [30].

Вивчивши відповідні літературні джерела, можна сказати, що дослідження науковців із даної теми спостерігається аналіз соціального та економічного аспектів при визначенні терміну «дохід». Крім цього, вивчаючи це трактування, науковці досліджують також і юридичний аспект.

Таким чином, при дослідженні цього терміну вчені зосереджується на юридичному аспекті термін «дохід». Крім цього, «дохід» вони вважають

показники, які вимірять рівень життя населення та суспільства загалом. Отже, ще одним вченим який досліджував визначенням цього терміна є О. Савенко, який вважає, що: «доходи населення є концентрованим вираженням кінцевих результатів взаємодії всієї сукупності параметрів, що характеризують стан і динаміку окремих блоків економічної системи». Таким, чином він наголошує, що через цей показник показується стан справ у сфері останнього споживання та здійснюється оцінка реального рівня виконання завдань із збільшення рівня життя населення.

У широкому значенні: дохід – матеріальні або гроші активи, одержані від комерційної, виробничої, посередницької чи іншої діяльності. Крупка Я. Д. характеризує дохід: «так само як прибуток при здійсненні товару, послуг і праць без урахування податку на доповнену вартість і акцизного податку» [26].

На думку російського вченого Верига Ю.: «дохід – це зростання коштів над їх витратами на витрачені під час виробництва ресурси, одержувані підприємством після здійснення знову освіченої вартості» [11].

Так, Н.М. Ткаченко визначає, що: «дохід – підвищення фінансових вигод у вигляді надходжень, що занурюють до збільшення загального капіталу (через відрахування збільшення коштів через результат вкладів власників)» [54].

В.В. Сопко характеризує дохід як: «компонент роботи - операторної, економічної, інвестувати, якщо сталося явище його популярності в основі фінансового перебування господарської процедури і адвокатського оформлення» [50].

Двоєзерська В.С. трактує дохід як: «заохочення за комерсантську роботу, компенсацію негативних почуттів, пов'язаних з ризиком, конкурентною боротьбою, невизначеністю, страхом і виробництвом, спрямованим на незнайомий біржа» [16].

Орлова В. К. дає таке визначення: «прибуток підприємства вважається результатом роботи основних засобів без використовуваних фінансів» [41].

Ф.Ф. Бутинець визначає дохід: «Так само як приплив фінансових і економічних вигод, що виникають внаслідок функціонування підприємства у якості порятунку від реалізації товару (забезпечення можливих праць, послуг), дивідендів, винагород, %, пільгових виплат» [9].

В законодавстві України також не має єдиного визначення терміну «дохід» (табл. 1.1)

Таблиця 1.1

Підходи щодо визначення категорії «доходи»

Нормативно-правовий акт	Визначення доходу
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [39]	Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників)
МСФЗ 18 «Дохід» [37]	Дохід – це валове надходження економічних вигод протягом періоду, що виникає у ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу

Досліджуючи теоретичні здобутки зарубіжних та вітчизняних дослідників, які стосуються сутності та економічної природи терміну «дохід», потрібно зазначити, що, вивчаючи суть даного терміну, вчені наголошують на різних його аспектах, таких як соціальний, економічний та юридичний.

Підсумовуючи представлені визначення та зводячи думки авторів, можна сказати, що доходи – це максимальна кількість грошових активів, отриманих підприємствами (населенням) за 12 місяців для підтримки його морального, інтелектуального, фізичного і фінансового стану, які вони можуть витратити за умови, що імовірна вартість (у вартісному вираженні) надходжень майбутніх є незмінною.

Отже, фінансова сутність доходів полягає у відплаті витрат на

управління роботами і одержанні належного прибутку, що забезпечує результат стратегічної мети компанії – приріст сукупного капіталу, а структурована та логічна систематизація прибутку надає можливість результативно управляти ними також бути складовою нинішньої концепції управління.

З метою управління заробітками необхідна їх детальна систематизація в основі групування прибутку відповідно до конкретних показників для повнішого обліку, контролю і розгляду. З цієї причини систематизація вважається важливим компонентом будови концепції управління доходами.

На основі принципу нарахування доходів і затрат та відповідності доходи можна додати до складу об'єктів процесу облікового, за яким для розрахунку результатів фінансових звітного періоду потрібно порівняти затрати із доходами звітного періоду.

Але, дохід визнають тоді, коли він виник (а не тоді, коли сплачуються грошові кошти або отримуються) і записується у фінансовому обліку в тому кварталі, до якого він відноситься. На рисунку 1.1 представлено види доходів та їх зображення у фінансовій звітності.

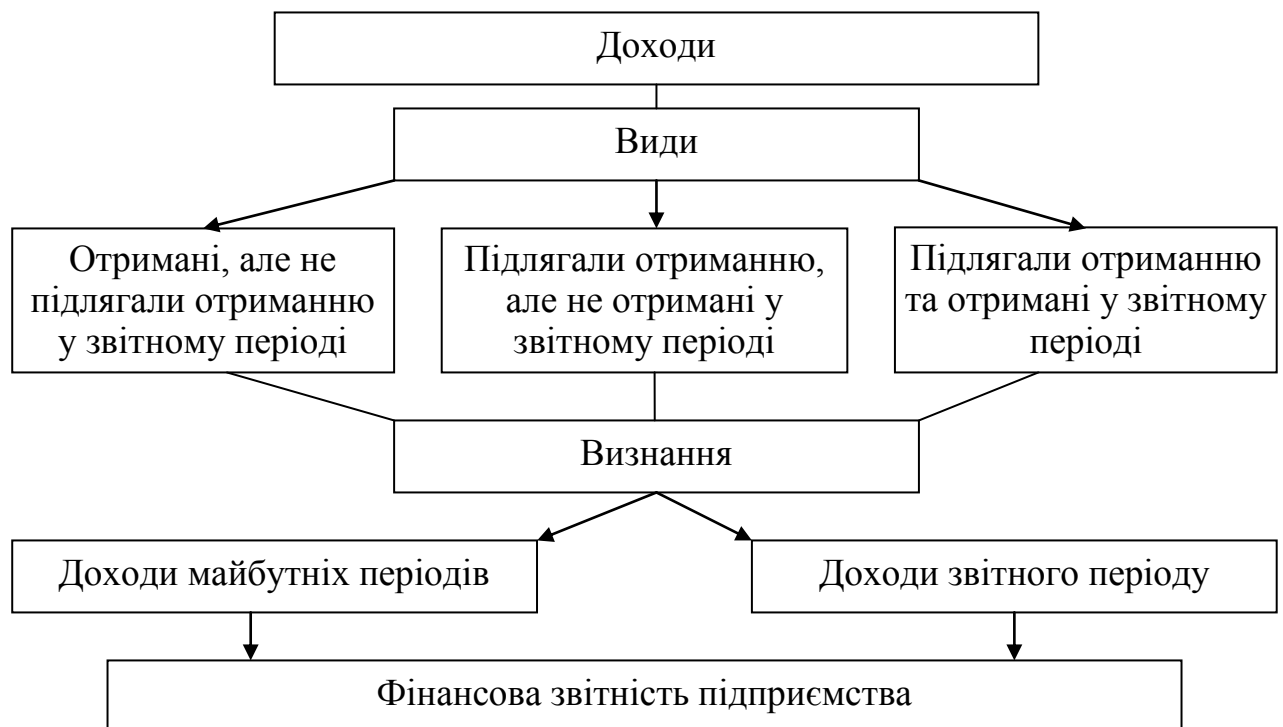

Рис. 1.1. Визнання та відображення доходів у фінансовій звітності

Для визнання доходу повинно відбутися не лише зменшення зобов'язань або надходження активу, але і економічний наслідок цих подій, в результаті якого виступає збільшення сукупного капіталу, крім внесків учасників. Доходи відображається у фінансовому обліку у сумі достовірної вартості певних активів, отриманих або доступних для отримання.

Оцінка величини доходів у момент їх визнання вважається обліковою оцінкою, тобто попередньою оцінкою, яка може переглянутися, якщо змінилися обставини, на яких базувалася дана оцінка, або отримана додаткова інформація. Виходячи з принципу обачності у фінансовому обліку, доходи, достовірну оцінку яких визначити неможливо, у звітності не відображаються.

З метою визначення доходу та визнання його суми в бухгалтерському обліку виділяють дохід від: продажу продукції готової (інших активів та товарів, куплених з метою реалізації); надання певних послуг; застосування активів господарства іншим юридичним та фізичним особам, метою яких є отримання дивідендів, відсотків тощо.

У відповідності до П(С)БО 15 «Дохід», «доходи які визнані класифікують у фінансовому обліку за деякими групами: виручка (дохід) від продажу готової продукції (послуг, робіт, товарів); інші доходи операційні; доходи фінансові; доходи інші; доходи надзвичайні» [46].

З позицій фінансового обліку дохід підприємства поділяються за умовами визначення у звітності на дохід звітного періоду (дохід, що підлягає одержанню та одержаний у звітному періоді; дохід, що підлягає одержанню, але не одержаний у звітному періоді) та дохід майбутніх періодів.

Доходи підприємства у практиці управління згідно з Податковим кодексом України поділяються за характером оподаткування на дохід, що підлягає оподаткуванню, та дохід, що не підлягає оподаткуванню.

Класифікація доходів, на думку українського ученого Бутинця Ф. Ф., більше відповідає цілям бухгалтерського обліку, ніж управлінського. Він здійснює класифікацію доходів для розпорядження суми доходів при

продажу товару (надання послуг, використання активів); у зв'язку з місцем появи на доходи певних осередків вкладень, осередків прибутку, осередків доходи і єдиний прибуток підприємства [9].

Найбільш сумнівною вважається систематизація доходів згідно з типами роботи. У фінансовій літературі є подвійні погляди відповідно до віднесення цих чи інших доходів на інвестування або економічну роботу. Це насамперед у цілому обумовлюється неузгодженістю в нормативних процесах відповідно до обліку доходів.

Смоляр Л. Г. класифікує доходи за видами діяльності (рис. 1.2).

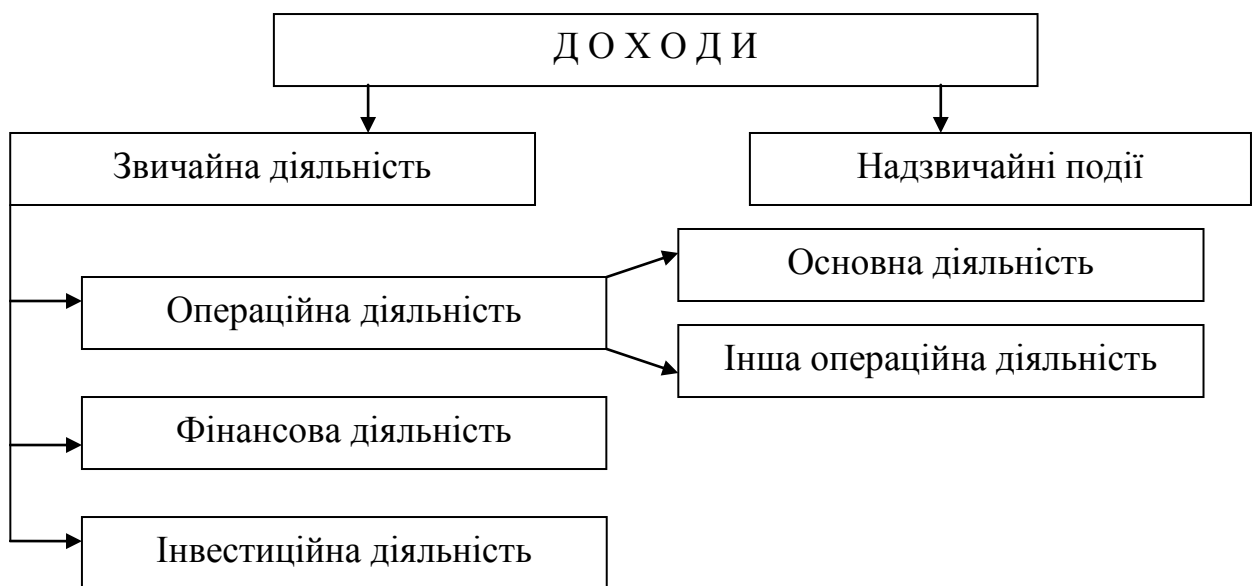

Рис. 1.2. Класифікація доходів за видами діяльності [49]

Український учений Бутинець Ф.Ф., який згадувався нами раніше також дає систематизацію доходів за видами діяльності господарств: доходи від надзвичайної та звичайної діяльності [9].

Звичайна діяльність на думку Бутинець Ф.Ф. поділяється на інвестиційну, операційну, фінансову та іншу. Але, до доходів від фінансової діяльності господарства – фінансові доходи, до доходу від інвестиційної діяльності господарства він відносить дохід від участі в капіталі, до доходів від іншої звичайної діяльності господарства – інші доходи [9].

На нашу думку, така систематизація доходу за видами діяльності господарства є більш доцільною, але не абсолютною.

Систематизація доходів за видами господарювання компаній має особливе значення для управління діяльністю господарств і є важливою для управлінського обліку.

Особливістю сільського господарства є майже повна орієнтація виробництва на кінцевого споживача. Сучасне управління сільськогосподарськими підприємствами безпосередньо залежить від чіткої організації бухгалтерського обліку. Такими чином розглянемо загальну систематизацію доходів (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Загальна класифікація доходів підприємства

На погляд деяких вчених в основу класифікації доходів підприємства доцільно покласти управлінський та бухгалтерський підходи.

Класифікація на базі бухгалтерського підходу дає можливість коректно відобразити доходи у відповідності з вимогами бухгалтерського обліку у звітності, а управлінський – дає можливість систематизувати всю інформацію для ухвалення та реалізації відповідних рішень щодо управління доходами. В таблиці 1.2 представлена узагальнююча класифікація доходів підприємства.

Таблиця 1.2

Класифікація доходів підприємства

Напрямок використання	Ознака класифікації	Ознака класифікації
Бухгалтерський підхід		
Для обліку	За видами діяльності	Доходи операційної, фінансової, інвестиційної, надзвичайних подій
	За видами продукції	Виходячи з товарної групи
	За ринками збуту	За географічними сегментами
	За віднесенням до звітних періодів	Доходи минулих періодів, поточні доходи, доходи майбутніх періодів
	За валютою отримання доходу	Монетарні, немонетарні
	За формою розрахунку	Загальний дохід, чистий дохід
	За напрямками використання активів	Відсотки, дивіденди, роялті
Для оподаткування		Доходи, які враховуються для розрахунку оподаткованого прибутку і такі, які не враховуються
Управлінський підхід		
Для прогнозування і планування	За можливістю планування	Планові, позапланові
	За ступенем узагальнення	Доходи підприємства, центрів відповідальності
	За впливом інфляційних процесів	З високим, середнім та низьким ризиком знецінення вартості
	За можливістю передбачення	Звичайні, надзвичайні
Для прийняття управлінських рішень	За впливом управлінських рішень	Релевантні, нерелевантні
	За регулярністю отримання	Систематичні, разові
	За можливістю вибору	Альтернативні, імперативні
	За ступенем регулювання	Контрольовані, неконтрольовані
	За ступенем ризику отримання	Із суттєвим ризиком, з низьким ризиком
Для контролю	За центрами відповідальності	За центрами прибутку, за центрами доходу

Отже, вивчення праць зарубіжних та вітчизняних учених щодо сутності

поняття доходів свідчить про наявність економічного та бухгалтерського підходів до їх трактування. Структурована класифікація доходів на базі управлінського та бухгалтерського підходів дає можливість ефективно управляти ними і представляти собою сучасну систему управління.

1.2. Особливості відображення доходів у обліку та звітності господарств

Одним із особливих видів діяльності підприємства є діяльність фермерських господарств. Перш, ніж дослідити процес обліку доходів на такому підприємстві, розглянемо, що таке фермерське господарство і чим воно відрізняється від інших підприємств.

Суб'єкти аграрного господарювання при організації обліку керуються наступними документами: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Методичні пропозиції щодо ведення та організації бух. обліку у фермерських господарствах.

Згідно з Методичними рекомендаціями, існує чотири форми ведення бухгалтерського обліку на агропідприємствах:

- проста (без використання подвійного запису);
- спрощена (з подвійним записом);
- спрощена для господарств, що відповідають статусу малих підприємств;
- загальна – для решти господарств [35].

Таким чином, форма здійснення фінансового обліку безпосередньо залежить від розміру суб'єкта господарювання та його системи сплати та нарахування податків. Для зручності всі дані зведемо в додатку А.

Крім цього, необхідно мати на увазі, що незалежно від обраної фігури рахівничого обліку всі без винятку суб'єкти сільськогосподарського господарювання повинні доводити процедури належними основними паперами, накладеними відповідно до цього. до вимог п.2 ст. 9 Закону

України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і «Положення про документальне забезпечення записів у обліку» № 88.

При цьому можна використовувати як самостійно розроблені документи, так і затверджені форми, зокрема такі:

- спеціальні фігури основних паперів відповідно до обліку необоротних активів та інших засобів основних с/г підприємств, затверджені наказом Мінагрополітики України від 27.09.07 р. № 701;

- спеціальні фігури паперів із обліку цінностей матеріальних у с/г підприємствах, затверджені наказом Мінагрополітики України від 21.12.07 р. № 929;

- спеціальні фігури основних паперів із обліку довгострокових та поточних біологічних активів у с/г підприємствах, затверджені наказом Мінагрополітики України від 21.02.08 р. № 73;

- спеціальні фігури основних паперів для суб'єктів рибного господарства в галузі аквакультури, затверджені наказом Мінагрополітики та продовольства України від 19.06.12 р. № 362.

Підвищення конкуренції сільськогосподарських підприємств вимагатиме вивчення нових підходів до висновку облікових питань. Особливості сільськогосподарському секторі керівництво бухгалтерського обліку, де до нього пред'являються характерні умови: має бути ясным, швидко освоювати і чесно відображати прибутку домашньої роботи. Рахунковий підрахунок прибутку аграрних підприємств є однією з найважчих зон економічного обліку, оскільки характерна риса обліку доходу в межах різновидів роботи безпосередньо пов'язана з формуванням економічної звітності та «Звіту про фінансові результати» зокрема.

Підсумки роботи аграрних підприємств формуються як відмінність серед отриманими заробітками при здійсненні товару і витратами. Ця сукупність змінюється на значення зміни ціни фрагментів цінностей, обробленого товару і молодняку тварин і неповного виробництва на закінчення роки. Дані залишків беруться з інвентаризаційних відомостей

отриманий фінансовий результат є валовим доходом сільськогосподарського підприємства. Складання фінансової звітності є заключним етапом ведення фінансового обліку.

Основними завданнями фінансового обліку доходів господарства є забезпечення:

- правильного визнання та достовірної оцінки доходів звітного періоду господарств;
- своєчасного отримання необхідної інформації про результати фінансові господарств;
- правильного і повного документального підтвердження і своєчасного представлення в реєстрах фінансового обліку доходів та результатів господарювання;
- узагальнення інформації про наявність та рух нерозподіленого прибутку (непокритих збитків) підприємства.

За загальним правилом для агропідприємства, як і для інших юридичних осіб, до переліку фінансової звітності включаються:

- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- Звіт про сукупний капітал;
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);
- Примітки до річної фінансової звітності;

Але фермерське господарство може скласти фінансову звітність і за спрощеними формами, що передбачено нормативно-правовим законодавством.

Отже, ведення бухгалтерського обліку на агропідприємствах є специфічним. В залежності від виду та типу фермерського господарства можуть використовуватися різні методи ведення обліку. Згідно нормативних документів дані про доходи мають бути чистими, прозорими та поділятися за видами господарювання: інвестиційними, операційними та фінансовими. За даними фінансового обліку складається фінансова звітність.

1.3. Нормативно-правові засади обліку і контролю доходів

Законодавче регулювання обліку і контролю – це є сукупність законодавчих документів високих гілок влади у державі (виконавчої, законодавчої та представницької), Міністерства фінансів України, інших міністерств та відомств, та кожного підприємства окремо, які здійснюють функціонування повноцінне та розвиток економічного контролю, фінансового обліку й звітності.

Дохід представляє собою надходження економічних вигод, що проводяться під час основної діяльності господарства у вигляді доходів від продажу готової продукції (послуг, робіт, товарів). В фінансовому обліку дохід представляється як надходження активів або підвищення зобов'язань, як наслідок зменшується сукупний капітал.

Сучасне вітчизняне законодавство, яке регулює фінансовий облік доходів від продажу готових товарів (послуг, робіт), представляє собою багаторівневу систему, що знаходиться на стадії активного формування.

Методичні засади визнання, оцінювання та формування у фінансовому обліку дані про доходи від основної діяльності компаній та їх відображення у звітності фінансовій визначають різні законодавчі документи.

Законодавчим документом, який регулює принципові засади відображення у фінансовому обліку даних про доходи господарства та її відображення у фінансовій звітності є П(С)БО 15 «Дохід», який утверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290. Норми даного положення використовується господарствами, фірмами та іншими господарюючими суб'єктами незалежно від форм власності (крім установ бюджетних) [46].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996 – XIV. (зі змінами та доповненнями). Визначає: «законні основні принципи підприємства, регулювання, ведення економічного обліку і формування звітності також розширюється на всіх

юридичних осіб незалежно від змін господарювання і майна, але також на представництва іноземних суб'єктів домашньої роботи, які повинні здійснювати бухгалтерський облік і демонструвати економічну документ відповідно до функціонуючого законодавства» [20].

Податковий кодекс України від 23 грудня 2010 року № 2856-VI. Врегулює відносини які виникають у сфері оподаткування та визнання доходів [42].

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р., № 73. В даному документі формуються завдання, структура та основи підготовки економічної звітності та умови до визнання та виявлення її компонентів [39].

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) №18 «Дохід» набрав чинності 1 січня 1984 р. Даний документ регламентує умови визначення доходів від економічної діяльності господарств [37].

Керівництво згідно з використанням Проекту рахунків рахункового обліку активів, коштів, обов'язків і домашніх дій підприємств і установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291, проводить установа призначення і порядок відображення рахунків фінансового обліку, методом подвійного запису дані капітал, зобов'язань та факти економічної діяльності господарств про наявність і рух матеріальних активів [21].

Класифікація законодавчого забезпечення обліку і контролю з уточненням щодо доходів господарств наведено у додатку Б. Як свідчить інформація з додатку Б виділено п'ять систематизації ознак законодавчого забезпечення: за рівнями; видами; місцем і роллю в регулюванні та реформуванні фінансового обліку, фінансової звітності, внутрішньогосподарського контролю; обов'язковістю до виконання; групами.

Отже, аналіз джерел нормативно-правового спрямування дозволяє зауважити, що законодавча база для здійснення обліку доходів представлена

в Україні достатньо значною кількістю законів, постанов, П(С)БО та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Висновки до першого розділу

1. Фінансова сутність доходів полягає у відплаті витрат на управління роботами і одержанні належного прибутку, що забезпечує результат стратегічної мети компанії – приріст сукупного капіталу, а структурована та логічна систематизація прибутку надає можливість результативно управляти ними також бути складовою нинішньої концепції управління.

2. На основі принципу нарахування доходів і затрат та відповідності доходи можна додати до складу об'єктів процесу облікового, за яким для розрахунку результатів фінансових звітного періоду потрібно порівняти затрати із доходами звітного періоду.

3. Ведення бухгалтерського обліку на агропідприємствах є специфічним. В залежності від виду та типу фермерського господарства можуть використовуватися різні методи ведення обліку. Згідно нормативних документів дані про доходи мають бути чистими, прозорими та поділятися за видами господарювання: інвестиційними, операційними та фінансовими. За даними фінансового обліку складається фінансова звітність.

4. Законодавче регулювання обліку і контролю – це є сукупність законодавчих документів високих гілок влади у державі (виконавчої, законодавчої та представницької), Міністерства фінансів України, інших міністерств та відомств, та кожного підприємства окремо, які здійснюють функціонування повноцінне та розвиток економічного контролю, фінансового обліку й звітності.

РОЗДІЛ 2. СТАН ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Фінансово-економічна характеристика господарства

Фермерське господарство «Вперед» створено 25 червня 2004 року. ФГ «Вперед» розташоване в м. Підгороднє Дніпропетровської області. Відстань до обласного центру становить 15 км. Директор фермерського господарства є Река Олександр Анатолійович, який закінчив у 2007 році Дніпропетровський державний аграрний університету і отримав повну вищу освіту та здобув спеціальність «Облік і аудит» та здобув кваліфікацію спеціаліста з обліку і аудиту.

ФГ «Вперед» являється суб'єктом малого бізнесу, а також це порівняно молоде господарство, саме тому основною метою даного підприємства є здійснення виробничо-господарської діяльності, спрямованої на одержання прибутку, а також задоволення економічних інтересів власників та працюючих даного господарства.

За даними річного звіту визначимо склад та структуру земельних угідь, тобто співвідношення у загальній площі господарства окремих видів земель. Структура земельних угідь не є постійною в господарстві. Вона може змінюватися при розкорчовуванні пнів і чагарників, розорюванні перелогових земель, а також внаслідок зміни чисельності пайовиків.

ФГ «Вперед» займається наступними видами господарсько-фінансової діяльності: виробництво, зберігання та продаж сільськогосподарської продукції. Фермерське господарство на протязі останніх п'яти років має збільшення валюти балансу на 81,97 % (Додаток В).

Проаналізувавши майно і капітал господарства необхідно зазначити, що сума основних засобів збільшилася на 4355,0 тис. грн. за рахунок придбання нової техніки та комплектуючих до них. Поточна дебіторська заборгованість зменшилася на 68,34 %, що є позитивним моментом в

діяльності господарства, оскільки повертаються кошти від контрагентів на господарські потреби. Запаси на підприємстві також збільшилися на 2793 тис грн., за рахунок вироблення більшої кількості готової продукції. Негативний момент в діяльності господарства є зменшення суми грошових коштів, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції на 96,28 % або 646 тис грн.

Оцінка капіталу ФГ «Вперед» свідчить про малий розмір зареєстрованого (пайового) капіталу. Власний капітал за досліджуваний період збільшився на 95,03 % за рахунок підвищення суми нерозподіленого прибутку. Дещо зменшилася сума поточної кредиторської заборгованості на 7,0 тис. грн. за рахунок погашення товариством кредитів.

В додатку Д наведена оцінка функціонального та руху стану засобів основних у ФГ «Вперед» за досліджуваний період. Дослідження показали, що в середньому за 5 років сума засобів основних на початок року значно менша ніж сума засобів основних на кінець року (117,69 %), що в свою чергу призвело до збільшення нарахованої амортизації в 6,22 разів.

Показники руху основних засобів показали, що річний приріст збільшився на 2140 тис. грн. Темп зростання і приросту основних засобів в господарстві підвищилися на 17,82 в. п. за рахунок придбання нової техніки, дані зміни призвели до підвищення коефіцієнтів оновлення і вибуття на 15,2 і 0,2 в. п. відповідно. Позитивним зменшенням є період оновлення основних засобів та період обороту

Показники функціонального середовища засобів основних в ФГ «Вперед» свідчать про зменшення коефіцієнту зносу на початок та збільшення на кінець року на 0,9 в. п. і 8,1 в. п. відповідно та обернено до даного показника змінився коефіцієнту придатності.

Аналіз Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) наведений в додатку Е та показав про збільшення чистого доходу від продажу готової продукції (послуг, робіт, товарів) на 183,01 % і собівартості реалізованої продукції на 141,20 %, що призвело до підвищення валового прибутку на 1624 тис. грн.. Чистий прибуток і фінансовий результат до

оподаткування мають однакове значення, оскільки ФГ «Вперед» є платником податку четвертої групи, а не податку на прибуток. Чистий прибуток за досліджуваний період зріс на 725 тис. грн. за рахунок більшої зміни доходів ніж витрат. Відношення чистого прибутку (збиток) у % до чистого доходу від продажу готової продукції (послуг, робіт, товарів) на 4,75 в. п., а валового прибутку (збитку) зменшилося на 17,65 в. п..

Аналіз стійкості фінансової господарства (Додаток Ж) є важливим кроком оцінки його роботи і фінансово добробуту відображає результати його нинішнього, інвестиційного і економічного формування, включає необхідну інформацію з метою інвесторів, але також визначає вміння господарства відповідати відповідно до своїх боргів і обов'язків і збільшувати свій фінансовий потенціал.

Показники структури капіталу свідчать про негативну тенденцію, а саме зменшення коефіцієнтів концентрації залученого капіталу (29,11 %) і фінансового ризику (33,85 %) та збільшення коефіцієнтів автономії (7,17%) і фінансування (51,18 %). Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів дорівнює 1 на протязі досліджуваного періоду.

Аналіз стану активів оборотних показав, що всі показники мають більшу значимість за нормативні значення в період за 2016-2020 рр., а в 2018 році вони менші за норму. Деякі показники зменшилися за останні п'ять років, а саме коефіцієнти забезпеченості запасів і маневреності власних оборотних коштів на 16,18 % та 98,15 % відповідно, а деякі збільшилися коефіцієнти маневреності капіталу власного і забезпеченості коштів оборотних 66,83 % та 10,09 % відповідно.

Провівши оцінку ліквідності ФГ «Вперед» (Додаток З), можна сказати, що баланс господарства не абсолютно ліквідний, оскільки не виконується третя нерівність. Показники оцінки платоспроможності свідчать про значне перевищення нормативних значень, отже, ФГ «Вперед» всі свої активи переважно формує за рахунок власних коштів.

Аналіз показників платоспроможності показав, що господарство

знизило свою платоспроможність за 2018-2020 рр. через збільшення поточних зобов'язань і забезпечень та зменшення грошових коштів та їх еквівалентів.

Аналіз оборотності активів оборотних показав, що тривалості одного обороту активів оборотних зменшення за п'ять років на 224 днів. Важливою причиною зменшення оборотності це те, що середня сума оборотних активів у цінах звітного року зросла на 34,75 %, тоді як обсяг чистого доходу (виручки) від реалізації збільшився на 83,01 %.

При дослідженні ділової активності господарства (Додаток К) встановлено, коефіцієнт обертання оборотних активів має тенденцію до підвищення (2016р. – 0,78, 2020р. – 1,10), таким чином, можна стверджувати, що така динаміка свідчить про ефективність використання активів в ФГ «Вперед».

Показник обертання поточної заборгованості дебіторської на підприємстві в динаміці збільшується із 8,64 у 2016 р. до 105,96 у 2020р. При цьому спостерігається значне зменшення тривалості обороту. Так у 2016 р. тривалість обороту дебіторської заборгованості на підприємстві становила 42 дні, у 2020 р. вже 3 дні.

Показник обертання капіталу власного має позитивну тенденцію до збільшення, яка обумовлена зростанням чистого доходу від реалізації продукції на 83,01 % та збільшенням середньорічної вартості капіталу власного на 68,94 %. Дана тенденція зумовила підвищення тривалості одного обороту власного капіталу на 314 днів.

Рейтингова (комплексна) оцінка фінансового стану ФГ «Вперед» (Додаток Л) надає можливість встановити господарству конкретну кількість балів і знайти його слабкі та сильні сторони.

Провівши рейтингову оцінку стану фінансового господарства зазначимо, що найвищий рейтинг 10 мають показники ліквідності і показники незалежності фінансової. Найбільша розбіжність в рейтингу від 3 до 10 мають показники ділової активності. Показники рентабельності мають

рейтинг нижче десяти лише в 2016 і 2017 роках, але вони мають позитивну тенденцію до збільшення.

За період дослідження рейтинг фінансового стану підприємства на протязі досліджуваного періоду мав рейтинг А (7,97 – 2016 р., 8,47 – 2017 р., 7,54 – 2018 р., 8,68 – 2019 р., 8,50 – 2020 р.). Спостерігається позитивна тенденція до підвищення інтегрального показника стану фінансового господарства, це свідчить про незначне покращення фінансового стану ФГ «Вперед».

2.2. Характеристика організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства

На підприємстві проведення облікових робіт покладено на бухгалтерську службу, вона забезпечує складання повної і доречної інформації про результати господарювання та економічний стан господарства, необхідної для прийняття ефективних рішень, проведення контролю за вжиттям трудових, матеріальних, економічних ресурсів і перенесення негативних явищ у господарську діяльність.

Рахунковий відділ під керівництвом головного бухгалтера є одним з головних підрозділів адміністративної структури господарства, що забезпечує розвиток абсолютної і надійної інформації про результати роботи і матеріальне перебування компанії, необхідної з метою прийняття результативних висновків, реалізації контролю за застосуванням матеріальних, трудовий, економічних ресурсів і запобігання негативним явищам господарювання.

Працівники бухгалтерської служби володіють правами, які відсутні у фахівців інших підрозділів товариства. Так, без засвідчення керівника бухгалтерії або представницька особа готівкові та розрахункові документи не підлягають юридичної сили. Побажання керівника бухгалтерії в рамках його відповідальності є обов'язковими для здійснення всіма фахівцями й

структурними підрозділами товариства. Швидке виконання всіх завдань керівника бухгалтерії щодо здійснення правил ведення фінансового обліку забезпечує голова товариства. Реальна кількість працівників, у тому числі і бухгалтерської роботи, доведена відповідно до статуту керівником господарства.

Оптимальну чисельність працівників можна визначити за допомогою формули:

$$Ч = (Т_3 / \Phi) * К * К_{кпз}, \quad (2.1)$$

де Ч – нормативна кількість співробітників, осіб;

Т₃ – єдина трудомісткість стандартного складу праць;

Φ – щорічний актив трудового періоду 1-го співробітника, год.;

К – показник, що розглядає задумані невиходи співробітників;

К_{кпз} – показник, що розглядає відокремлений маса праць згідно з рахівничим обліком також звітності, що застосовується в ЕОМ, розмір яких встановлено способом вивчення.

Розрахуємо оптимальну кількість працівників бухгалтерії для ФГ «Вперед»:

$$Ч = (4016 / 2008) * 1,15 * 1 = 2 \text{ особи.}$$

Даний розрахунок свідчить про те, що на ФГ «Вперед» в відділі бухгалтерії працює оптимальна чисельність працівників, так як бухгалтерський апарат на досліджуваному підприємстві складається з двох осіб:

- головний бухгалтер – Лапа Наталія Анатоліївна, яка відповідно до службової характеристикою гарантує виконання певних загальних методологічних основ бухгалтерського обліку, а також передбачає в певні терміни економічний документ, утворює спостереження за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх домашніх дій, веде підрахунок за обчисленнями, в офіційні прями обов'язки якого входить під прибуткових процесів, розрахунків із постачальниками і споживачами, з бюджетом відповідно до податків, з підзвітними особами.

- бухгалтер – Руденко Світлана Анатоліївна, згідно з товарними операціями, що виконує приймання, контроль, рахункове оброблення відомостей речовинно-відповідальних осіб окремих торгівельних компаній, передбачає рух продуктів, виводить результати інвентаризації.

Фінансовий облік в товаристві ведеться завжди, з дня його заснування. Господарство здійснює оперативний (первинний) та фінансовий облік господарської своєї роботи, створює статистичну інформацію, але також надає відповідно до умов функціонуючого законодавства України економічну і статистичну документацію відповідно до своєї роботи. Господарство самостійно визначає системи, форми та розміри окладів та системи преміювання співробітників в процесі їх роботи і встановлює суму зарплати найманих співробітникам.

Формування та управління фінансового обліку та формування економічної звітності в компанії виконується в основі умов Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».

Фінансова звітність ФГ «Вперед» складається відповідно до вимог Національного Положення (стандарту) фінансового обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Підприємство складає спрощену фінансову звітність який включає Баланс і Звіт про фінансові результати. Звітний період для складання фінансової звітності в господарстві є календарний рік.

На підприємстві використовують журнально-ордерна форма фінансового обліку. Журнали-ордери побудовані так, що в них нагромаджуються і підсумовуються дані для перенесення їх до звітних форм. Що стосується автоматизації то підприємство поступово переходить до автоматизованої форми обліку, так наприклад зараз автоматизовано облік заробітної плати, каса, та ін. Журнально-ордерна форма обліку вважається не найбільш зручною для даного підприємства, саме тому підприємство на шляху переходу на повністю автоматизовану форму обліку. Зазначена форма фінансового обліку базується на кредитових ознаках зв'язки журналів ордерів і відповідає принципами накопичення в них усіх господарських

операцій (рис. 2.1).

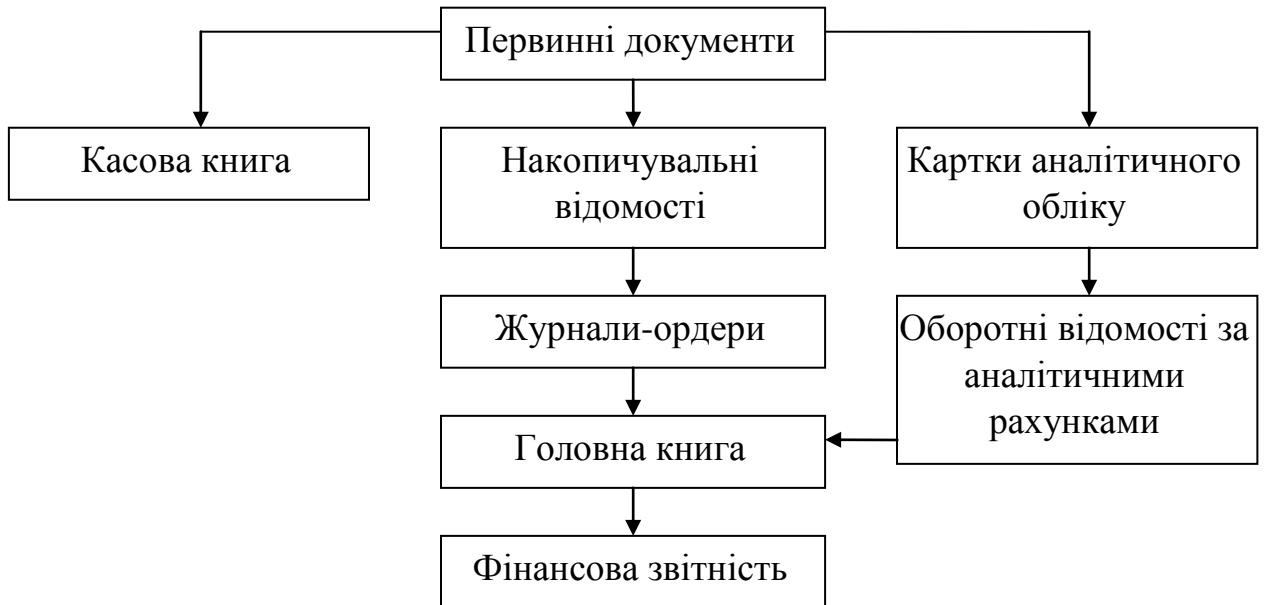

Рис. 2.1. Схема журнально-ордерної форми обліку в господарстві

За відповідною формою та безмежним призначенням журнали-ордери є аркуші-реєстри багатогранної форми, здійснені для кредитових записів того балансового рахунка дебіторською заборгованістю, процедури якого передбачаються у них. Інформація у журналах-ордерах базується на основних або консолідованих документах, але також на додаткових відомостях. Домашні процедури вносять у журналах ордерах згідно з кредитом корелятивних рахунків, а у відомості в цей щоденник згідно з дебетом. Суми журналів-ордерів за місяць записують до Головної книги.

Крім того організація застосовує мікропрограмну сукупність «М.Е.Дос», що сприяє праці з документами різних типів (доповідями, податковими накладними). Працюючи у цьому плані, головбух господарства формує дані, податкові накладні, формує держреєстр створених і отриманих податкових накладних, проводить перевірку і друкує документи.

Для забезпечення надійності бухгалтерських даних, порівнюючи їх з наявністю фактичного майна в ФГ «Вперед» єдиний раз на час, виконується опис майна. У компанії рахункова і економічна документація виконується на основі нормативно-законних паперів, створених органами влади, які

відповідають за регулювання обліку та звітності. Це, у свою чергу, дозволяє вам вести облік та складати фінансові звіти відповідно до загальних принципів та форми та забезпечити порівнянність бухгалтерської інформації.

Облікова політика фермерського господарства ґрунтується на базових методах фінансового обліку та звітності. Документом, в якому фіксуються положення облікової політики, є наказ. Наказ про облікову політику діє на підприємстві з початку його створення, відновлений у зв'язку зі вступом в дію нового ПКУ – 17 березня 2011 року. Наказ про облікову політику ФГ «Вперед» складається з трьох розділів:

Для зберігання документів на підприємстві створюються поточний і постійний архіви. Поточний архів створюється в бухгалтерії для зберігання документів за поточний рік або місяць, для яких фінансова звітність вже складена і відправлена на визначеними адресами.

Постійний архів організований в спеціально обладнаній кімнаті з полками для розміщення папок з документами. Тільки головний бухгалтер має доступ до архіву. Архів отримує документи, зшиті в папках з відповідними написами на них відповідно до порядку організації архівного файлу. Керівник архіву (головний бухгалтер), який прийняв файли для архівації записів в архівній книзі, де він в одній папці відзначає свій номер архівної книгою. Умови зберігання документів в архіві різні: реєстраційні листи роботи і виконані роботи – три роки; розрахункові та платіжні відомості, аналітичні рахунки для обліку платежів співробітникам, річні бухгалтерські звіти - весь час. Щорічний вилучення (списання) з архіву справ оформляється актом з обов'язковою участю представника районного архіву.

В ФГ «Вперед» весь документообіг регулює графік робочого процесу. Робота над її складанням організовує бухгалтер головний (він також контролює виконання виконавцями графіку, а його вимоги є обов'язковими для всіх служб та підрозділів господарства). Вона розроблена як схема перевірки, та створення обробки паперів, що виконуються кожною одиницею підприємства. У цій економіці немає графіку робочого процесу, що, у свою

чергу, не дозволяє підприємству повністю працювати.

2.3. Стан облікового забезпечення доходів на підприємстві

Дохід є одержання фінансових вигод, що виникають внаслідок господарсько-фінансової роботи господарства. Для визнання доходу необхідне не лише падіння суми зобов'язання або надходження активу, його наслідком але і збільшення сукупного капіталу. Доходи відносяться до складу об'єктів фінансового обліку в основі принципу нарахування також співвідношення доходів і затрат.

Доходи ФГ «Вперед» поділяються на доходи:

- від продажу товарів;
- від продажу готової продукції;
- від продажу робіт і послуг.

До базових видів діяльності господарської ФГ «Вперед» належить також виконання робіт та надання послуг. Дохід який відноситься до надання робіт та виконання послуг у відповідності до облікової політики здійснюється враховуючи ступінь завершеності дій згідно з наданням послуг у дату формування економічної звітності. Дохід від виконання послуг підраховується в тому часі, у якому виконуються послуги.

Доходи від продажу товарів виготовленої готової продукції та в фінансовому обліку визначаються при настанні таких умов:

- покупцям передані вигоди й ризики, зв'язані із правом власності на товари та виготовлену готову продукцію;
- ФГ «Вперед» не здійснює управління та контроль після продажу готової продукції;
- сукупність виручки із продажу може бути точно встановлена;
- існує впевненість в тому, що у результаті реалізації відбудеться зростання фінансових вигод ФГ «Вперед», а затрати, пов'язані з цією реалізацією продукції, можуть бути точно встановлена.

Ступінь завершеності операцій здійснюється за рахунок визначення питомої ваги затрат, понесених ФГ «Вперед» через надання послуг. При цьому доходи відображають у звітному періоді після складання акта наданих послуг.

В обліковій політиці ФГ «Вперед» передбачена ситуація, наявність якої неможливо в передчасних стадіях господарських процедур точно оцінити прибуток з надання послуг. У такому випадку дохід визначається тільки в розмірі понесених витрат, які необхідно відшкодувати.

Основою формування доходу у ФГ «Вперед» є реалізація товарів (послуг, робіт), отже, достовірне визнання підсумок доходів від продажу готової продукції насамперед залежить від точного ведення первинного обліку продажу готової продукції в господарстві.

Відпуск або відвантаження продукції готової, надання послуг і здійснених робіт із складу покупцям проводяться на базі первинних документів, наказів, накладних або розпоряджень працівників які займаються продажем.

Факт передачі продукції готової постійним покупцям напряму зі складу господарстві здійснюється на основі довіреності одержання матеріальних цінностей. Дана довіреність містить кілька реквізитів підприємства-платника та підприємства-одержувача. Довіреність є лише підставою для отримання товарів, тому при безпосередньому відпуску готової продукції заповнюється накладна. Разом із накладною бухгалтер ФГ «Вперед» оформляє податкову накладну, що видається покупцеві. В ній відображається сума ПДВ, на яку покупець зменшує розмір податкового зобов'язання, тобто податковий кредит.

Документ який засвідчую факт здійснення виконання робіт та надання послуг є «Акт про надання послуг (виконання робіт)».

На ФГ «Вперед» складається договір купівлі-продажу, який укладається при відвантаженні готової продукції. У цьому документі (договорі) вказується предмет договору, відомості про продукцію, що надається

покупцеві, обов'язки та права відповідальних сторін, строк дії відповідного договору, а також відповідальність сторін та їхні реквізити.

У ФГ «Вперед» також використовують товарно-транспортну накладну, яка представляє собою засвідчення відпуск готової продукції покупцям. Товарно-транспортну накладну бухгалтер ФГ «Вперед» виписує в чотирьох екземплярах.

При розрахунку покупців за готівку за відпущену йому готову продукцію бухгалтер ФГ «Вперед» складає прибутковий касовий ордер, який фіксує оприбуткування готівки в касі підприємства. Покупцеві в підтвердження оплати за товар видається квитанція до прибуткового касового ордера, що засвідчується печаткою одержувача.

Обліковими паперами з обліку доходів від продажу готової продукції (послуг, робіт) у ФГ «Вперед» виступають: «Рахунок фактура», «Прибутковий касовий ордер», «Накладна вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів» виписка банку, «Товарно-транспортна накладна», , «Податкова накладна», «Акт приймання виконаних підрядних робіт».

На рис. 2.2 наведено процес реалізації сільськогосподарської готової продукції (робіт, послуг) на ФГ «Вперед».

Рис. 2.2. Схема облікового процесу з обліку реалізації сільськогосподарської продукції у ФГ «Вперед»

В ФГ «Вперед» визначається періодичність віднесення доходів на результати фінансові. У відповідності до принципу нарахування в ФГ «Вперед» щомісяця здійснюється рознесення доходів від продажу товарів, робіт і готової продукції на результати фінансові.

Доходи ФГ «Вперед» визнаються в момент реалізації з переходом фізичного права власності на активи і представлення поточного зобов'язання до оплати за них коштів грошових.

Узагальнення інформації у ФГ «Вперед» про доходи від продажу надання послуг, готової продукції та товарів обліковується на рахунку 70 «Доходи від реалізації».

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» – це неактивний результат, розрахований з метою фінансового обліку домашніх процесів, з метою узагальнення даних про заробітки з надання послуг продажу товарів, та готової продукції.

На підставі розрахунків бухгалтерії та довідок за кредитом рахунка 70 «Доходи від реалізації» відображається підвищення (придбання) прибутку, згідно з дебетом – належна сукупність непрямих податків (податку на доповнену вартість також інших, передбачених законодавством); відрахування в режимі закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

Фінансовий облік доходів від продажу готової продукції здійснюється згідно з будь-яким предметом згідно з належними групами, з метою яких розкривається єдиний рахунок.

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» має такі субрахунки:

- 701 «Дохід від реалізації готової продукції»;
- 702 «Дохід від реалізації товарів»;
- 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»;
- 704 «Вирахування з доходу».

Збільшення (одержання) доходів відображається а кредитом субрахунків 701-703, а за дебетом належна сукупність непрямих податків

(податку доповнену вартість, акцизного податку, і інших, передбачених законодавством) і відрахування у режимі закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

Загальна інформація про заробітки при продажу готової продукції, відображається на субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції».

Загальна інформацію про заробітки при продажу обробленого товару відображається на субрахунку 702 «Дохід від реалізації товарів».

Загальна інформація про заробітки при продажу послуг та робіт відображається на субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг».

За дебетом субрахунку 704 «Вирахування з доходу» узагальнюють кошти надходжень згідно з угодами комісій, агентським і іншим подібним угодам на користь комітентів, принципалів вартість поверненого споживачем товару, сукупність даних вже після дати здійснення бонусів і інші кошти, доступні обчисленню із доходу. За кредитом субрахунку 704 формують списання дебетових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати».

В таблиці 2.1 представлено кореспонденції рахунків з фінансового обліку доходу від продажу готової продукції у ФГ «Вперед».

Таблиця 2.1

Кореспонденції рахунків з фінансового обліку доходів щодо продажу
готової продукції

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	Відображено дохід від продажу пшениці в під час відвантаження	361	701	15400,00
2	Відображено появу податкового зобов'язань з ПДВ	701	641	2666,67
3	Відображено собівартість пшениці	901	27	10990,00
4	Списана на фінансовий результат: - дохід від продажу пшениці - собівартість пшениці	701 791	791 901	12733,33 10990,00
5	Отримано кошти на розрахунковий рахунок	311	361	15400,00

При безплатній передачі робіт, товарів або послуг усі умови визнання

доходу, одночасно не виконуються (а саме, дохід від такої операції не розраховується і майбутніх фінансових вигід господарство не очікує). Отже, така операція не приводить до виникнення доходу.

Операції з безплатної передачі робіт, товарів або послуг не приводять до виникнення коригувань, які застосовувати платники податків із доходом, що перевищує 20 млн. грн. Однак якщо безплатна передача робіт, товарів або послуг здійснюється в рамках контрольованих операцій або неприбутковим організаціям, тоді фін результат до оподаткування коригується.

Відповідно до визначень поставки товарів і поставки послуг безплатна передача робіт, товарів або послуг є об'єктом обкладення ПДВ. Оскільки роботи, товари або послуги використані в негосподарській діяльності, потрібно нарахувати зобов'язання податкові. Зробити це треба не пізніше останнього дня звітного періоду. База оподаткування безплатно переданих робіт, товарів або послуг визначається за загальними правилами, передбаченим ПК.

В ході безплатної передачі товарів (активів необоротних), при придбанні яких відображувався податковий кредит, платнику ПДВ слід відобразити податкові зобов'язання двічі, а саме: 1) «відсторнувати» свій податковий кредит; 2) відобразити податкові зобов'язання з безплатної передачі.

Бухгалтерські папери рахуються показаними споживачеві (клієнту) якщо це сталося методом, встановленим угодою (якщо розрахункові операції проводяться без участі банків) або після передачі їх до банківських установ (якщо розрахунки здійснюються через банківські установи). Якщо у договорі передбачено, що готова продукція прийнята споживачеві (клієнту) безпосередньо у ФГ «Вперед» то вона вважається проданою після передачі її споживачеві (клієнту), підтвердженої документами, передбаченими умовами цього договору (контракту) і пред'явленням бухгалтерських документів споживачеві (клієнту). У бухгалтерському обліку процес продажу відображається так: за принципом нарахування – у момент передачі готової

продукції, товарів, а в податковому обліку дохід визнається за першою із подій.

Загальну інформацію про доходи ФГ «Вперед», збирається у Відомості 5-м, розділ 3 «Облік доходів і фінансових результатів». У відомості 5-м вказується кореспонденція рахунків щодо формування доходів, а також представляється розшифровка відповідних сум доходів за субрахунками рахунків сьомого класу. Дана накопичена інформація додається даними про надходження доходів від певних юридичних або фізичних осіб, що потребує узагальнення аналітичного підрахунку в розрізі відповідних субрахунків та відображення даних в оборотно-сальдовій відомості.

Дохід від продажу робіт виконаних, послуг наданих визначається в розмірі угодної вартості, але не нижчу ніж отримана в будь-якій формі сума компенсацій, за датою переходу споживачеві права власності (реалізації) на товар або складення акта чи бухгалтерського документа, сформованого відповідно до вимог законодавства чинного, який засвідчує надання певних послуг або виконання робіт.

Дохід, який відноситься до наданням послуг, підраховується, виходячи із етапів завершеності домашніх операції з надання даних послуг на дату балансу, якщо здатний бути точно встановлений результат такої операції.

В результаті господарської процедури згідно з пропозицією послуг може бути точно встановлено за відповідності наведеним нижче умовами:

- можливість достовірної визначення доходів;
- ймовірність надходження результатів фінансових від надання послуг;
- необхідної потреби достовірної оцінки міри закінченості надання послуг на певну дату балансу;
- необхідність достовірної оцінки затрат, понесених при наданні послуг, необхідних для їх завершення.

Здійснювати у випадках, якщо прибуток від надання послуг не здатний бути точно встановлений в ФГ «Вперед» передбачено, якщо при цьому:

- існує вірогідність, що підприємство відшкодує витрати, понесені при

виконанні цих операцій, то виручка від продажу розраховується тільки в тому обсязі, у якому очікується відповідне відшкодування. Так як результат фінансовий даних операції не може бути точно підрахований, чистий прибуток не визнається (доходи дорівнюють затратам);

- не існує вірогідність відшкодування понесених затрат, то доходи не визнаються, а понесені затрати визначаються затратами періоду звітнього. Таким чином якщо сума доходів буде достовірна визначена, доходи визнаються за такою оцінкою.

Оцінити ступінь завершеності даних операції з на дання послуг в ФГ «Вперед» здійснюється за методом – визначення питомої ваги затрат.

Цей методи дозволяє бухгалтеру ФГ «Вперед» визначити на дату балансу суму доходів за незакінченими послугами на підставі існуючих даних і не вимагають складання акта наданих послуг (виконаних робіт), який підписує замовник. Уся інформація, необхідна для підрахунку сум, що підлягає відтворенню за кредитом субрахунка 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», є в наявності виконавця і можуть бути підтверджені внутрішньою первинною бухгалтерською документацією. Суть даного методу полягає в тому, що ФГ «Вперед» на звітну дату підраховує співвідношення понесених затрат і загальної суми запланованих за договором затрат. Суми затрат, понесених на певну дату, включають тільки ті, які відтворюють обсяг послуг, наданих на цю ж дату. До очікуваних загальних затрат за договором входять витрати, що відображають послуги, які подані або підлягають поданню. Цей метод застосовується ФГ «Вперед», оскільки, при ньому всі дані які необхідні для підрахунку доходів, є в розпорядженні бухгалтерії підприємства: показник реальних витрат на звітну дату підтверджується первинними документами, бухгалтерськими реєстрами, а показник очікуваних затрат за договором розраховується за даними планування.

В таблиці 2.2 наведені бухгалтерські операції з обліку доходів від надання послуг або виконання робіт в ФГ «Вперед». Усі операції в бухгалтерії ФГ «Вперед» на синтетичних і аналітичних рахунках фінансового

обліку записуються з застосуванням методу – запису подвійного, отже всі господарські процедури одночасно відображається на двох рахунках бухгалтерських в одній і тій же вартості – на кредиті одного й одночасно на дебеті іншого рахунка. Дане відображення дає можливість досягти рівності пасиву і активу балансу бухгалтерського.

Таблиця 2.2

Фінансовий облік доходів від надання послуг та виконання робіт

№ п/п	Зміст операції	Дт	Кт	Сума, грн.		
				1-й період	2-й період	3-й період
1	Відображено фактичні витрати виконавця	23	20, 63, 66, 65, 13	800	1200	2500
2	Визнано суму доходу	361	703	1281	1929	2500
3	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	703	641	214	320	1333
4	Списано собівартість послуг наданих	903	23	800	1200	2500
5	Списано на результат фінансовий:	703	791	1067	1200	3333
	– дохід					
	– витрати	791	903	800	1200	2500

Використання подвійного запису процесів на рахунках економічного обліку гарантує нагляд, тому що кожна господарська процедура в однаковій сумі зображується на кредиті одного і на дебеті другого бухгалтерського рахунка, при цьому досягається рівновага підсумків записів у дебеті рахунків підсумкам записів у кредиті рахунків. Подвійний запис який зображає певний зв'язок між бухгалтерськими рахунками називається кореспонденцією рахунків.

На основі основних паперів відомості про заробітки та підсумки господарської роботи ФГ «Вперед» відображається в облікових регістрах. Кореспонденції рахунків щодо фінансового обліку доходів щодо надання послуг наведено в таблиці 2.3.

Аналітичний облік доходів щодо продажу готової продукції (послуг,

робіт) у ФГ «Вперед» здійснюється за видами товарів, готової продукції визначеними підприємством.

Таблиця 2.3

Кореспонденції рахунків з обліку доходів щодо надання послуг

№ п/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт
1	Надійшли грошові кошти за оплату механічної обробки кришки вхідної	311	681
2	Нарахована Σ податкових зобов'язань з ПДВ	643	641
3	Відображено продаж послуг наданих	377	703
4	Списано зобов'язання податкове з ПДВ	703	643
5	Відображена собівартість послуг наданих	903	231
6	Проведення зарахування заборгованостей	681	377
7	Списано на результат фінансовий – дохід щодо послуг надання – собівартість послуг наданих	703 791	791 903

Синтетичний облік господарських процесів, які відносяться до доходів з продажу товарів та готової продукції, ведеться у Журналі-ордері № 6 с. г., розділі 2 «Зведені аналітичні дані про доходи».

В кінці звітної періоді доходи ФГ «Вперед» списуються на рахунок 79 «Фінансові результати», при цьому здійснюється наступна кореспонденцію: Дт 70 «Дохід від реалізації», Кт 79 «Фінансові результати».

Отже, зробимо висновок, що у ФГ «Вперед» аналітичний і синтетичний фінансовий облік доходів від надання послуг, продажу товарів та готової продукції, виконання робіт здійснюється належним чином.

2.4. Напрями удосконалення облікового забезпечення доходів на підприємстві

Облікове забезпечення у ФГ «Вперед» необхідно будувати Подібним методом, щоб обліково-заклучна інформація повинна бути отримана в кожен період відповідно до кожного напрямку управління реалізацією товарів. З цієї причини, згідно з нашим судженням, для побудови цілісної системи

обліку, яка б в повній мірі задовольняла потреби вимоги всіх користувачів інформацією з метою раціонального управління доходами, слід найкраще сукупність комплексу подій і компонентів облікового ходу.

Потрібно зауважити, що нинішні ринкові відносини потребують вирішення нових завдань та проблем фінансового обліку процедур із реалізації товарів, тоді як теперішні дослідження ґрунтуються на класичному підході. Так, невирішеними проблеми залишаються належне забезпечення аналітичного обліку, затвердження рішень управлінських для зростання їх обґрунтованості та ефективності.

Проаналізуємо фактичні нюанси покращення обліку доходів в ФГ «Вперед». Одне з основних фінансових показників, визначальних результативність роботи фермерського господарства, вважається сприятливий економічний результат, що різниця прибутку і витрат. Підрахунок готової продукції у господарстві, підбраного з метою глибокого дослідження, виробляють з допомогою облікових реєстрів на певних рахунках аналітичного і штучного обліку. Його утворюють подібним способом, для того щоб гарантувати конкретний зв'язок рахункових дій аналітичного і штучного обліку з складським урахуванням матеріальних цінностей.

Фермерські господарства можуть самостійно створювати допоміжні субрахунки і аналітичні рахунки відштовхуючись від особливості роботи, певних потреб, питань управління і контролю, тому в рамках наших послуг відповідно до модернізації обліку доходів досліджуваному господарству оптимально:

- 1) виробити проект рахунків до субрахунків 27 та 701 з метою надання швидкості і деталізації інформацію про заробітки;
- 2) розкрити аналітичні карти обліку рахунків;
- 3) розробити зворотний звіт відповідно до обліку доходів при продажу готової продукції, отриманих у умовах заздалегідь оплати і в умовах подальшої оплати, в межах аналітично контрольної інформації.

4) повністю перейти на автоматизовану концепцію обліку з урахуванням особливості роботи з метою надання оптимального вибору і складання фінансової звітності.

Заповнені папери на відміну від існуючих беруть до уваги галузеві особливості господарства і гарантують можливість рахунку № 701 аналізувати з аналітичної точки зору з метою взаємного контролю точності записів відповідно до окремих рахунків і формування фінансової звітності.

Дохід від продажу продукції готової є структурою для розрахунку об'єкта оподаткування та джерелом ресурсів фінансових для господарства, таким чином надання своєчасних, достовірних даних для обліку вимагає повного розгляду і контролю, які можна досягти з допомогою аналітичного обліку. За цією причиною з метою покращення обліку доходів щодо продажу в компанії був винайдений також запропонований робочий проект рахунків до рахунку № 27 і субрахунку № 701 в розрізі аналітичного обліку (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Робочий план рахунків ФГ «Вперед» до рахунку № 27 і субрахунку № 701 для обліку доходів щодо продажу

№ з/п	Назва	№ з/п	№ з/п
27	Продукція сільського виробництва	701	Дохід від реалізації готової продукції
271	Продукція с/г. виробництва «Пшениця озима»	7011	Дохід від реалізації «Пшениця озима»
272	Продукція с/г. виробництва «Кукурудза на зерно»	7012	Дохід від реалізації «Кукурудза на зерно»
273	Продукція с/г. виробництва «Сояшник»	7013	Дохід від реалізації «Сояшник»
274	Продукція с/г. виробництва «Ячмінь ярий»	7014	Дохід від реалізації «Ячмінь ярий»
275	Продукція с.г. виробництва «Ріпак»	7015	Дохід від реалізації «Ріпак»

Для обліку руху та наявності зернової продукції, який має кількісне вираження та ведеться в ФГ «Вперед» запропоновано відкриття субрахунків першого порядку до рахунку 27 «Продукція сільського виробництва».

Запропоновані відкриття субрахунків до рахунку 27 «Продукція сільського виробництва» та субрахунку 701 «Дохід (виручка) від реалізації готової продукції» дасть можливість реалізувати нагляд:

- в межах планових завдань відповідно до розмірів випуску товару відповідно до існуючого списку на всіх стадіях її переміщення;
- практичного збереження готової продукції в межах асортиментного складу і певних обсягів;
- своєчасної виписки паперів у відвантаження обробленого товару;
- застосування матеріальних і економічних ресурсів господарства з допомогою порівняння планових і справжніх показників калькуляції собівартості виробленого товару.

Дані, наведені в таблиці 2.4 аналітичних рахунків доходу, рекомендую класифікувати в спільній аналітичній картці з метою якнайкращого комфорту їх узагальнення і дані через конкретний проміжок.

Інформацію, щодо наведених в таблиці 2.4 аналітичних рахунків доходу, пропоную групувати у єдиній аналітичній картці для кращої зручності їх узагальнення і зведення за певний період. Аналітична картка обліку рахунків 7011, 7012, 7013, 7014, 7015 представлена в таблиці 2.5

Таблиця 2.5

Аналітична картка обліку рахунків 7011, 7012, 7013, 7014, 7015

Дата	7011		7012		7013		7014		7015	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
Всього										

Обліковець має можливість субрахунок 701 аналізувати з аналітичної точки зору з метою контролю точності записів відповідно до окремих рахунків і формування економічної звітності. Застосування рахунків дає можливість відзначити з заробітку господарства прибуток безпосередньо з здійсненні обробленого товару відповідно до переліку товару, що дозволяє

здійснювати розширений аналіз торгів, регулювати раціональність використання цього чи іншого рекламного приладу (рекламне оголошення, продаж, акції тощо). Це сприятиме прийняттю найефективніших і вагових адміністративних висновків під час розвитку найчистішого доходу господарства.

Особливості формування доходу ФГ «Вперед» безпосередньо визначаються характером його основної діяльності. Специфіку сільського господарства надає в основному дохід щодо продажу товарів.

На рахунках 7 класу «Доходи і результати діяльності» узагальнюється інформації про доходи щодо продажу товарів і відрахування із цих доходів. Синтетичний облік доходу щодо продажу товарів здійснюють на рахунку 70 «Доходи від реалізації». Для цього розкривають такі субрахунки як: 702 «Доход щодо продажу товарів» та 704 «Вирахування з доходу». Вся сума непрямих податків і доходів обліковується за кредитом субрахунку 702. Закриття у порядку списання рахунку суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати» та певна сума яка входить до відображення сума податків непрямих записується за дебетом.

В кінці фінансового періоду рахунки сьомого класу списуються і лишки на них відсутні, таким чином їх відносять до швидкоплинних, тобто ті які здійснюють допоміжні функції і починають новий фінансовий період з сальдо нуль.

Прокладене вивчення стану бухгалтерського обліку доходів у ФГ «Вперед» дозволило виявити кілька завдань, з яких важливішими, згідно з нашим судженням, вважається справедлива потреба впорядкування фінансового обліку домашніх дій відповідно до здійснення продуктів з перспективою деталізації з метою розумної компанії їх контролю та прийняття результативних певних адміністративних висновків.

Таким чином так само як метою ведення фінансового обліку домашніх процесів відповідно до здійснення товарів вважається забезпечення зовнішнім користувачам даних про результати домашньої роботи ФГ

«Вперед» для прийняття рішень управлінських, деталізацію бухгалтерських рахунків варто проводити максимально представляючи інформативну концепцію управління заробітками при продажу продуктів.

Оскільки керівництво ФГ «Вперед» особисто приймає рішення управлінські щодо відкриття субрахунків 3-го і 4-го порядків та здійснення аналітичного обліку, що з метою об'єднання інформації доцільно відкрити такі субрахунки як 702 «Дохід від реалізації товарів» та до субрахунку 704 «Вирахування з доходу» рахунки 2-го порядку – субрахунки управлінського обліку (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналітичні субрахунки до рахунків з обліку доходів ФГ «Вперед»

Синтетичні рахунки, субрахунки (рахунки першого, другого порядків)	Аналітичні рахунки, субрахунки третього порядку
702 «Дохід від реалізації товарів»	7021 «Дохід від реалізації товарів»
	7022 «Дохід від реалізації необоротних активів утримувані для продажу»
	7023 «Дохід від реалізації товарів зі знижками»
	7024 «Дохід від реалізації товарів у період розпродажу»
	7025 «Дохід від реалізації товарів за іншими заходами впливу на обсяги продажу товарів»
704 «Вирахування з доходу»	7041 «Вирахування з доходу за товари, повернені покупцями»
	7042 «Сума знижок, наданих покупцям»
	7043 «Інші вирахування з доходу»

Заключну деталізацію даних відповідно до здійснення продуктів з метою встановлення економічного результату у ФГ «Вперед» пропонуємо проводити за такими критеріями:

- направленість інформаційних потоків (внутрішні, зовнішні,);
- об'єкти обліку (організація в повному обсязі, товарні категорії, товарні позиції, брендові компанії, споживачі);
- часова періодичність (на поточний час, за певний період).

Така деталізація дасть змогу сформувати дієву систему внутрішньої звітності та управлінського обліку у ФГ «Вперед», суттєво підвищить якісний рівень внутрішньогосподарського контролю.

Необхідно виділяти більше інтересу аналітичній деталізації інформації відповідно до процесу реалізації, оскільки вона вважається об'єктивною посилкою з метою подальшого реалізації розгляду, контролю і планування.

За допомогою такої деталізації рахунків фінансового обліку представляється нагода виокремити з всього доходу ФГ «Вперед» дохід щодо продажу товарів за методами активізації реалізації продуктів, це дає можливість ретельно провести аналіз продажу, регулювати проблема необхідність застосування цього чи іншого рекламного приладу. Це дозволить прийняттю найефективніших адміністративних висновків під час розвитку чистого доходу у ФГ «Вперед».

Діяльність ФГ «Вперед» вимагає розділення облікових даних для зовнішніх і внутрішніх користувачів (насамперед з формування економічної звітності) і підвищення продуктивності управління процесами реалізації. Це досягається удосконалення концепції обліку аналітичного в господарстві.

Розглядаючи особливості аналітичній деталізації й синтетичного систематизація облікових даних, потрібно приділити увагу на те, що в фінансовому обліку показуються не всі, а тільки найбільш головні сторони процесу реалізації, які необхідно вивчати як окремі фінансові процеси; вартість продажу, вартість проданих продуктів, сума виручки і доходів, обігові затрати та витрати, прибуток або збиток. Решта групи можуть бути зараховані до предметів економічного обліку за умови їх можливої корисності з метою користувачів облікової інформації.

Чинна методика ведення фінансового обліку доходів з продажу не передбачає можливості цілісного зображення всього процесу, але питання аналітичній деталізації характеристик здійснення залишається важливою. Аналітичний бух. облік виробничих процесів з продажу цінностей у схемі розвитку має представляти відображення інформації про отриманий дохід,

здійснені затрати і результатів фінансових за кожним видом проданого товару, у розрізі товарних груп, споживачів, місць продажу. Оскільки в сучасних умовах ФГ «Вперед» самостійно зазначає цінову та маркетингову політику, асортиментну у такому разі будуть розкриватися у зв'язку з інформативними потребами з метою прийняття адміністративних висновків згідно з вищезазначеними питаннями.

Зауважимо, те, що нинішня практична діяльність аналітичної деталізації рахівничого обліку доходів ФГ «Вперед» з продажу товарів не надає інформативності зовнішнім і внутрішнім користувачам, отже потребує удосконалення. Аналітичний облік повинен забезпечувати можливість проведення аналізу оперативного отриманих доходів від продажу товарів та бути надійним та зручним підґрунтям для прийняття ефективних рішень управлінських в управлінні реалізаціями товарів.

Неоперативність є головним недоліком функціонуючої системи керування продажами на ФГ «Вперед». Закриття бухгалтерських рахунків, визначення затрат обігу, результатів фінансових здійснюється бухгалтерією ФГ «Вперед», завжди до кінця подальшого місяця. Управління виробничою діяльністю господарства проводиться лише на підставі інформації про обсяги реалізації та даних про суму доходу отриманого в касу господарства, що змушує розраховувати чистий прибуток. З цієї причини виникає необхідність підвищення своєчасності фінансового обліку з урахуванням нестандартних ситуацій в господарстві, пов'язаних з кампаніями, зосередженими на підвищення рівня реалізації товарів, що вимагає формування нових внутрішніх змін фінансового обліку. Таким чином, рахунковий підрахунок продажу продуктів згідно з типами бонусів, розпродажів, інших активізаційних подій та продажу продуктів згідно з дисконтними картками з метою повного управління торгівлями продуктів необхідно розділяти, закріплюючи належні у Відомості повсякденного обліку здійсненні продуктів згідно з активізаційними подіями, застосування якої спільно з Журналом прибутковості товарів є ефективним аналітичним наданням у прийнятті

керівництвом ФГ «Вперед» своєчасних адміністративних висновків відповідно до продажу товарів.

Таким чином, згідно з нашим судженням, на сучасному етапі формування ринкової економіки основною метою фінансового обліку є надання управління торгівлями цінностей господарства в повну інформативну базу у вигляді проаналізованих аналітичних відомостей з метою прийняття ефективних і необхідних адміністративних висновків.

Для удосконалення обліку необхідне впровадження автоматизованих облікових програм до яких існує чотири основні підходи: компонентний, універсальний, індивідуальний, та спеціалізований. До універсальних рішень відносять програмний продукт, призначений для автоматизації процесів: обробки і формування первинних паперів, фінансового обліку всіх операцій господарства, складання фінансових звітів. Універсальна система застосовується для розв'язання найбільш поширених і загальних завдань бухгалтерії. Дані програми використовують, як правило, вже традиційні підходи до веденні фінансового обліку на комп'ютері: бухгалтера працюють з журналами господарських процесів, в які вводять проводки, при цьому може вестися декілька, синтетичний та аналітичний обліки.

Спеціалізований підхід передбачає розробку програмного забезпечення відповідно до економічної діяльності господарства. Це можуть бути постанови і найбільш широкої кваліфікації, але згідно з певними ділянками домашньої роботи господарства, таким чином також раніше - з вихідцем домашньої роботи. Аналітичний підхід включає поетапну комп'ютеризацію всього облікового процесу в наступній послідовності: склад, нарахування зарплати, розрахунки з кредиторами та дебіторами тощо. Такий підхід більше підходить для дрібних господарств, котрі мають намір розвивати господарську діяльність.

На заможного покупця направлений індивідуальний підхід. Переваги такого підходу передбачають: розробник складає для покупця програму потрібну лише для нього. Але розроблена індивідуальна програма буде

коштувати більше коштів, ніж розроблений продукт, таким вона залишається прерогативою для великих товаровиробників.

В повному обсязі, методика обробки даних фінансового обліку прибутку господарства з використанням програмного надання може бути поділена на ряд стадій. Початковим етапом автоматизованої обробки даних є відображення прибутку і витрат, деталізованих відповідно до вищенаведених тенденцій, в основних документах з метою обробки в ПК, що містить розвиток електронних носіїв даних з використанням автоматизованих працівників бухгалтерії або інших матеріально - відповідальних осіб господарства і формування документів підписами, надання їх згідно із сітками взаємозв'язку.

У другій стадії виконується розвиток масивів, облікових відомостей про заробітки і витрати в електричних носіях: прийняття основних даних електронних паперів; контроль всебічності і правомірності заповнення реквізитів; автоматичний контроль, коригування, розподіл, класифікація і накопичення відомостей електронних паперів в механічних аналогах бухгалтерських реєстрів; розвиток довідників аналітичних предметів, автоматичне формування документів.

Останній етап процесу характеризується отриманням результатів за минулий період відповідно до справа користувача в необхідному аналітичному розрізі, узагальненням відомостей про заробітки і витрати і значенням результату фінансового з відображенням його в звітності.

Найбільш наведений спосіб обробки даних про доходи ФГ «Вперед» покладено основою багатьох проектів відповідно до автоматизації фінансового обліку і виконаний у складі елементів виробництва і проданого товару. Згідно з нашим судженням, для ФГ «Вперед» найбільш прийнятною є програма «1С: Бухгалтерія 8.3», те що досить поширене, має раціональні сервісні можливості: практичний аспект, можливість зміни з метою задоволення своєрідних потреб обліку, темп і своєчасність обробки даних, розвиток, накопичення і збереження відомостей. З метою встановлення

прибутку в ній враховано акт «Фінансові результати», що полягає в основному меню «Інші документи». Це врегульований акт, розрахований з метою закриття рахунків прибутку і витрат у відповідні субрахунки рахунки 79 «Фінансові результати». Акт «Фінансові результати» здійснює відповідні процедури: знищення рахунків відповідно до складових чи типів роботи, відрахування загальновиробничих витрат і знищення рахунків відповідно до обліку прибутку. Кожен з цих процесів відповідає конкретний порядок діяльності документа, який обирається в реквізиті інтерактивної форми «Етап встановлення доходів». Наявність даному відрахування витрат на компоненти або різновиди роботи здійснюється підбором системи «Закриття компонентів витрат» у довіднику «Види витрат».

Автоматизація обліку в повному обсязі також прибутку пред'являє нові вимоги до центральної інформації. Різноманіття змін поняття що така даних, що надходить у бухгалтерію ФГ «Вперед», дає можливість здійснювати консолідований підрахунок прибутку і витрат безпосередньо на основі основних паперів без попереднього їх накопичення і узагальнення. Операція реалізації будь-яких видів товарів та формування доходів в «1С: Бухгалтерія 8.3» оформляється у вигляді схеми наведеної на рисунку 2.3.

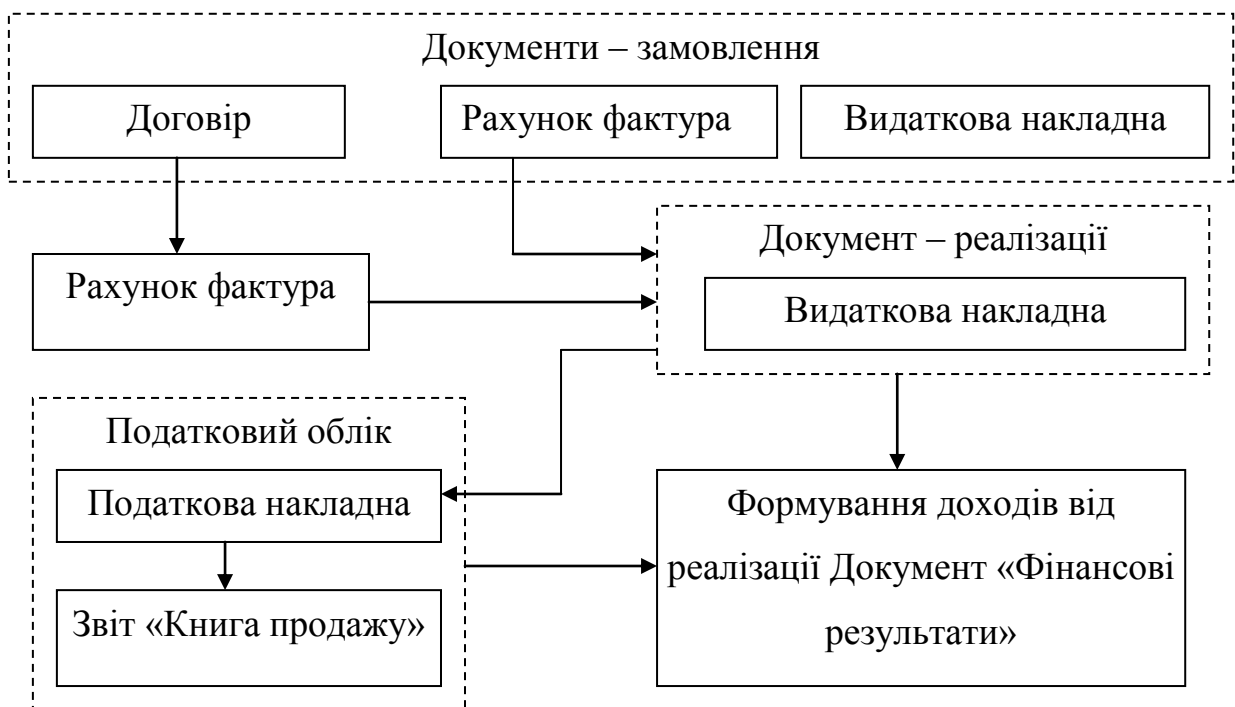

Рис. 2.3. Схема операцій з обліку доходів в «1С: Бухгалтерія 8.3»

При проведенні в режимі «Визначення фінансового результату» система складає бухгалтерські проведення для закриття рахунків з обліку всіх витрат і доходів на рахунок 79 «Фінансові результати». Створений документ знаходиться в журналі господарських операцій.

Як видно, в умовах використання автоматизованих концепцій економічного обліку методика обліку прибутку істотно удосконалюється: змінюється концепція економічного обліку, переписної процедура, збільшується рівень управління господарством, відбувається високоякісна і чисельна зміна облікового апарату і його функцій.

Сформулюємо основні відмінності технологічні процеси розвитку доходів на ФГ «Вперед» з метою комп'ютеризованих концепцій обліку:

- 1) накопичення та оброблення облікових відомостей про заробітки базуються на застосуванні ПК безпосередньо на обліковця;
- 2) обробка відомостей основних паперів відповідно до прибутків і витрат гарантує їх використання в електричну базу відомостей;
- 3) механічний розвиток реєстрів штучного і аналітичного обліку прибутку, витрат і економічних результатів, але також звітності;
- 4) можливість синхронної роботи з деякими основними документами чи реєстрами обліку;
- 5) ефективний нагляд відхилень.

Висновки до другого розділу

1. Провівши рейтингову оцінку фінансового стану господарства зазначимо, що найвищий рейтинг 10 мають показники ліквідності і показники фінансової незалежності. Найбільша розбіжність в рейтингу від 3 до 10 мають показники активності ділової. Показники рентабельності мають рейтинг нижче десяти лише в 2016 і 2017 роках, але вони мають позитивну тенденцію до збільшення. За період дослідження рейтинг фінансового стану підприємства на протязі досліджуваного періоду мав рейтинг А (7,97 – 2016

р., 8,47 – 2017 р., 7,54 – 2018 р., 8,68 – 2019 р., 8,50 – 2020 р.).

2. Виконаних робіт, продаж або відпуск готової продукції зі складу і надання послуг споживачам відбувається на основі наказів, первинних документів, накладних і розпоряджень.

3. Узагальнення інформації про доходи у ФГ «Вперед» ведеться на рахунку 70 «Доходи від реалізації» який має такі субрахунки. 701 «Дохід від реалізації готової продукції»; 702 «Дохід від реалізації товарів»; 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»; 704 «Відрахування з доходу».

4. Аналітичний облік доходів з продажу у ФГ «Вперед» ведеться за видами товарів, готової продукції, визначеними фермерським господарством. Синтетичний облік господарських процесів, які відносяться до доходів з продажу товарів та готової продукції, ведеться у Журналі-ордері № 6 с. г., розділі 2 «Зведені аналітичні дані про доходи».

5. Дохід від продажу продукції готової є структурою для розрахунку об'єкта оподаткування та джерелом ресурсів фінансових для господарства, таким чином надання своєчасних, достовірних даних для обліку вимагає повного розгляду і контролю, які можна досягти з допомогою аналітичного обліку. За цією причиною з метою покращення обліку доходів щодо продажу в компанії був винайдений також запропонований робочий проект рахунків до рахунку № 27 і субрахунку № 701 в розрізі аналітичного обліку

6. Дані аналітичних рахунків доходу, рекомендую класифікувати в спільній аналітичній картці з метою якнайкращого комфорту їх узагальнення і дані через конкретний проміжок.

7. Пропонуємо автоматизацію бухгалтерського обліку на підприємстві та зокрема обліку доходів. На нашу думку, для ФГ «Вперед» найбільш прийнятною є програма «1С: Бухгалтерія 8.3», те що досить поширене, має раціональні сервісні можливості: практичний аспект, можливість зміни з метою задоволення своєрідних потреб обліку, темп і своєчасність обробки даних, розвиток, накопичення і збереження відомостей.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

3.1. Порядок проведення контролю доходів у господарстві

В ФГ «Вперед» внутрішній контроль представлений ревізійною інвентаризаційною комісією, в обов'язки якої входить проведення періодичних інвентаризацій матеріальних цінностей. Головний бухгалтер підпорядковується керівнику господарства, тобто безпосередньо бухгалтерію служба внутрішнього контролю не перевіряє.

Нині спостерігається активний розвиток аудиторської діяльності в Україні, який спрямований на представлення таких послуг як: ведення фінансового обліку, оптимізація та планування, відстоювання інтересів клієнтів у відповідних органах, здійснення аналізу господарсько-фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств із подальшим представленням рекомендацій.

Метою контролю доходів є визначення достовірної інформації в первинних паперах щодо підрахунку доходів, своєчасності та повноти їх зображення в бухгалтерському обліку, відповідності ведення фінансового обліку доходів чинним законодавчим актам.

До початку здійснення перевірки необхідно вивчити технологічні і організаційні особливості ФГ «Вперед», зазначити спеціалізацію, характер, структуру і масштаби кожного виду господарської діяльності ФГ «Вперед».

При проведенні контролю доходів у ФГ «Вперед» джерелами інформації будуть:

- папери на можливість реалізації комерсантської роботи і управління фінансового обліку в господарстві: папери про реєстрацію підприємства, установчі папери, домашні угоди зі споживачами і замовниками, розпорядження про облікову політику;

- основні папери відповідно до обліку випуску і здійснення

обробленого товару, прибутку і економічних результатів роботи: акти приймання обробленого товару в сховищі, товарно-автотранспортні накладні, непомірно-фактури, довіреності, акти інвентаризації фрагментів обробленого товару; накладні на видачу товарно-речових цінностей убік; податкові накладні; розрахунково-платіжні папери (прибуткові ордери, платіжні завдання, платіжні накладні-завдання також); обчислення (довідки) бухгалтерії;

- облікові реєстри: картки пакетного обліку готової товару, використовувані дані від номенклатури готової товару, виписки від розрахунків у банках, журнал-ордери 6 с. г., 5 і 5А, 4, 3, 7 (позичка рахунків 22, 27, 44, 70, 71, 79, 90, 92, 94, шістдесят чотири), відомості 1.1-1.3 згідно з дебетом рахунків Тридцять, 31, звіт 3.1 аналітичного обліку розрахунків зі споживачами і замовниками, звіт 3.5 основного обліку зроблених податкових накладних;

- економічні та податкові документи: економічна доповідь суб'єкта невеликого підприємництва та інші;

- інші джерела: акти і довідки проведення підготовчих ревізій і ревізій податкової і контрольно-ревізійної служби, пояснювальні праці відповідальних осіб, прогалини експорту товарно-речових цінностей з території підприємства, листування зі споживачами і замовниками.

Для проведення контроль доходів у господарстві використовуються такі методичні прийоми контролю: вибіркові спостереження, експертиза, інвентаризація, обстеження; тематичні та комплексні перевірки; прийоми факторного і порівняльного аналізу, дослідження документації, інформаційне моделювання; службове розслідування.

Перед проведенням контролю доходів за окремими їх групами проводять їхню перевірку щодо відповідності оцінки, класифікації та умов розрахунку. Поряд з тим, є певні види доходів, які мають свої особливості розрахунків. В цьому разі, потрібно керуватися критеріями оцінки доходів. Другим кроком контролю доходів є звірка ідентичності класифікації доходів

вимогам, які зазначені в П(С)БО.

Систематизація доходів за групами є надзвичайно особливою для аудиторів, саме на даній класифікації базується методика та організація контролю доходів ФГ «Вперед».

Коли пройшла перевірка відповідності систематизації необхідно здійснити широку перевірку кожної групи доходів враховуючи їх специфіку.

Спочатку проводиться перевірка правильності зображення доходів від продажу готової продукції, адже дані операції займають важливе місце в формуванні результатів фінансових ФГ «Вперед», таким чином інформація про економічні показники повинна бути достовірною.

В процесі контролю доходів необхідно вирішити такі завдання:

- перевірка наявності та правильності оформлення контрактів і первинних паперів на продаж готової продукції (послуг, товарів);
- контроль точності встановлення вартості і ціноутворення, відвантаження товару поєднаним особам;
- контроль відповідності даних первинних документів угодам та обліковим регістрам;
- перевірка правильного відображення сум заборгованості дебіторської на бухгалтерських рахунках, а також своєчасного розрахунку покупців за продану готову продукцію (товари, послуги) та правильності і повноти оприбуткування коштів грошових;
- контроль за законністю відображення доходів при здійсненні обробленого продукту (праць, послуг) на рахунках рахівничого обліку;
- точність ведення аналітичного та штучного обліку;
- точність відображення відомостей про угоди, що здійснюються в товарообмінній основі також з пов'язаними особами, але також точність встановлення економічного результату з реалізації товару (товарів, праць, послуг);
- контроль всебічності відображення прибутку через минулий проміжок. Наявність контролю обліку прибутку значним кроком вважається

контроль інших операторних прибутку.

Метою контролю точності здійснення інших операторних прибутків і підсумків операторної роботи вважається формування:

- точності відображення в облікових паперах доходів, отриманих у вигляді %, штрафів, неустойок;
- всебічності відображення в обліку отриманих відсотків згідно з розрахунковим, поточним і фінансовим рахунками господарства. З метою цього ревизор здійснює контроль угод фірми, в'язнів з банківськими установами;
- виконання господарством обставин згідно з угодами позички також придбання % відповідно до них;
- точності відображення в обліку доходів від курсових відмінностей і процесів з валютою;
- точності відображення інших операторних доходів;
- правдивості відомостей штучного і аналітичного обліку на рахунку сімдесят «Дохід з реалізації» і їх відображення в економічних результатах;
- точності списання заборгованості дебіторської.

Важливе місце при проведенні контролю витрат операційної діяльності займає аудит собівартості продукції, як основної складової ціни товару.

Завданням контролю собівартості продукції є: законність віднесення витрат підприємства до валових витрат, а доходів – до валових доходів; перевірка обґрунтованості формування витрат виробництва за елементами витрат і калькуляційними статтями в бухгалтерському обліку та звітності; повнота і правильність включення витрат у собівартість продукції; обґрунтованість кошторисів затрат, планових калькуляцій і норм затрат сировини та матеріалів; правильність зображення у затратах втрат від браку; відповідність віднесення затрат на незавершене виробництво; контроль необхідності включення непрямих затрат в собівартість певних видів продукції і розподіл затрат між продукцією готовою і виробництвом

незавершеним; необхідність поділу вартості послуг допоміжних виробництв в господарстві.

В процесі контролю встановлюється правильність включення до складу собівартості та порядку здійснення фінансового обліку матеріалів і сировини, який передбачає наявність у ФГ «Вперед» норм застосування сировини і матеріалів, методи списання виробничих запасів на собівартість продукції готової, їх відповідність чинним нормативним актам та наказу про облікову політику ФГ «Вперед».

При контролі перевіряється правильність внесення до складу собівартості виробничої та порядку ведення фінансового обліку затрат на виплату працівникам – при цьому перевіряється існуюча система нарахування зарплати на підприємстві, її взаємозв'язок відповідність інструкціями та відповідність трудовому законодавству.

Здійснення контролю у ФГ «Вперед» дає змогу виявити всі слабкі місця і недоліки в фінансовому обліку доходів і розрахунку результату фінансового і відображення його у звітності фінансовій. Контроль забезпечує розробку пропозицій за допомогою яких фінансовий облік і раціональне застосування ресурсів дає можливість оптимізувати фінансово-господарську діяльності ФГ «Вперед».

Дані, які містить висновок, вказуються з метою доведення до керівництва ФГ «Вперед», свідчень про недоліки в фінансовому обліку і системі контролю внутрішнього, облікових записках, які можуть призвести до великих недоліків у звітності фінансовій і в порядку надання дієвих рекомендацій щодо поліпшення існуючої систем фінансового обліку та внутрішньогосподарського контролю господарства.

Комісія, яка проводить контроль повинна зазначити у акті перевірки всі фактами господарського життя ФГ «Вперед» перекручення і помилки, які суттєво впливають на достовірність фінансової звітності. У загальному висновку аудитор може представлятися необхідна інформація, яка стосується проведеного контролю і фактів економічної діяльності ФГ «Вперед».

Акт перевірки не може братися як повний звіт про всі наявні недоліки. Він стосується лише тих недоліків, які були виявлені в процесі перевірки.

Комісія повинна розробляти акт перевірки, з урахуванням вимог законодавства. У акті перевірки обов'язково повинні міститися така інформація:

- реквізити підприємства;
- виказання періоду часу, до якого належить документація підприємства, перевірена в ході аудиту, дата підписання акту перевірки;
- суттєві порушення здійснення фінансового обліку і складання звітності фінансової, які впливають на її достовірність;
- результати перевірки підприємства і ведення фінансового обліку, формування звітності фінансової та складання системи внутрішнього контролю господарства.

Інформація, яка містяться у акті перевірки, повинні бути змістовними, чіткими. У акті перевірки за необхідності повинні бути обґрунтування кількісних розрахунків і оцінок, посилань на положення чинного законодавства. У акті перевірки обов'язково вказується, які із зроблених зауважень є суттєвими, а які ні та чи впливають (не впливають) на висновки, зроблені членами комісії. У разі підготовки позитивного акту або негативного, відмови від представлення думки у акті повинна міститись розгорнута аргументація причин, які призвели членів комісії до такого висновку.

При проведенні перевірки щодо формування доходів у ФГ «Вперед» були виявлені такі основні порушення:

- цифрові похибки в рахунках-фактурах при встановленні ПДВ і єдиної суми до сплати;
- недотримання угод щодо термінів чи обсягів поставки, списку, якості товару, вироблених праць;
- зменшення обсягів суцільних доходів відповідно до продажу готової продукції, виконання праць у податковому обліку.

3.2. Удосконалення контролю доходів на підприємстві

На сучасному етапі діяльності з урахуванням існуючих організаційних форм господарської діяльності, питання внутрішнього господарського контролю є досить актуальним. При цьому дієвість внутрішнього контролю стає вищою завдяки вмілому поєднанню різних способів, прийомів та методів проведення такого контролю.

Серед базових методів контролю внутрішнього є внутрішній аудит, який є основним засобом контролю за ефективністю і правомірністю господарської діяльності господарства.

Взагалі внутрішній аудит представляє собою головну функцію керування, яка охоплює економічний аналіз, фінансовий облік та контроль, оцінює та порівнює фактичний результат з поставленими цілями та завданнями господарства. Внутрішній аудит систематично контролює господарську діяльність усіх об'єктів управління, шукає причини відхилення від стандартів, поставлених цілей, перед відповідним об'єктом, що дає змогу оперативному усуненню знайдених порушень. Організація контролю внутрішнього як функції керування господарством передбачає визначення прав обов'язків, законність всієї діяльності та відповідальності працівників, взаємовідносини з підрозділами, кваліфікаційні вимоги та спілкування з персоналом господарства.

В ФГ «Вперед» практика внутрішнього аудит не використовується, отже ми пропонуємо ввести посаду внутрішнього аудитора в штат. Внутрішній аудитор буде здійснювати розробку методичних прийомів групування і систематизацію результатів, потрібних для ухвалення адміністративних рішень та усунення знайдених недоліків в господарській діяльності господарства. Крім цього внутрішній аудитор повинен:

- здійснювати розробку внутрішніх організаційних документів;
- проводити консультації працівників господарства по різних питаннях законодавства;

- надавати керівництву господарства дані про господарсько-фінансову діяльність;
- регулювати проблеми господарської діяльності та розробляти фінансові стратегії;
- проводити консультації працівників господарства по виконанню різних господарсько-фінансових процесів;
- приймати участь по підвищенні кваліфікації персоналу господарства;
- брати участь в організації фінансового обліку в господарстві.

Внутрішній аудитор під час роботи керується такими основними принципами як; незалежність, підлеглістю і підзвітністю лише директору господарства встановлений точним становленням прав, відповідальності та зобов'язань.

Головними предметами внутрішнього аудиту вважаються:

- управління фінансового обліку;
- справжність економічної звітності;
- управління податкового обліку;
- склад управління господарством;
- інші рухи домашньої роботи господарства.

В процесі проведення аудиту перевірі внутрішнім аудитором підлягають:

- папери, що виконують регламентацію домашньої роботи господарства, результативність виконання функції співробітниками, співвідношення їх кваліфікації займаним посадам та інші координаційні проблеми;
- здійснення зауважень і послуг відповідно до використаних матеріалів підготовчих ревізій, відображення їх у бухгалтерському обліку та економічної звітності;
- точність розплати економічних результатів;
- відображення витрат у рахунках господарства через минулий проміжок;

- відображення прибутку з продажу товарів, праць, послуг;
- виконання умов функціонуючого податкового законодавства, управління податкового обліку і точності обчислення, цілісність і оперативність сплати у фінансові витрати податків і зборів (невід'ємних платежів).

Істотну роль присутності контролю капіталом рахівничого обліку і звітності у ФГ «Вперед» захоплює перевірка доходу. Тому, для більш ефективного контролю результатів фінансових та завчасного виявлення і виправлення бухгалтерських помилок, пропонуємо в господарстві проведення аудиту внутрішнього. Перевірка результатів фінансових господарства є важливою процедурою, яка передбачає вивчення питанні і значних інтелектуальних зусиль контролера.

Так як ФГ «Вперед» є суб'єктом малого підприємництва, то його результатом фінансовим діяльності, згідно з П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», може бути збиток або прибуток певного періоду часу.

Внутрішній аудит доходів ФГ «Вперед» використовується для виявлення заниження доходів у господарстві. Неправильно організований фінансового облік веде до створення умов для розкрадання матеріалів та інших зловживань, підвищення затрат на утримання облікового персоналу.

Під час здійснення аудиту внутрішнього за доходами доцільно використовувати такі види перевірок:

- нормативна, яка представляє собою дослідження знаходження відображеної в акті процедури з точки зору її співвідношення функціонуючих норм законодавства і правилам;
- арифметична, яка являє собою контроль за правильністю розрахунків, здійснених при складанні відповідного бухгалтерського документа.

Внутрішній аудит доходів в ФГ «Вперед» необхідно проводити у певній послідовності.

До здійснення внутрішнього аудиту доходів за окремими його групами

здійснюється їхня перевірка щодо відповідності систематизації, оцінки та умов розрахунку. Але, існують деякі види доходів, які мають свої розрахунку особливості. Як правило, при цьому аудитор внутрішній керується критеріями доходів їх оцінки. Наступним етапом аудиту внутрішнього доходів є контроль відповідності систематизації доходів вимогам законодавства чинного.

Після перевірки відповідності систематизації аудитор внутрішній повинен зробити детальну перевірку кожної групи доходу враховуючи його особливості.

Внутрішній аудитор повинен перш за все перевірити точності відображення прибутку з реалізації товару (товарів, праць, послуг), оскільки всі без винятку процедури відповідно до реалізації товару захоплюють основну роль у створенні економічних результатів господарства, тому зведення фінансових показників повинна бути достовірною. Під час контролю прибутку внутрішній ревізор повинен концентрувати інтерес на:

- Здійснення характеристик економічного проекту;
- встановлювати невідповідність справжнього засобу прибутку з планової також від засобу прибутку належного етапу в минулому році;
- вивчити зміни в їх структурі і встановлювати причини, що призвели до відхилень;
- здійснювати чисельне визначення умов, що вплинули на зміну кошти прибутку;
- виявляти незайняті підприємством запаси за підвищення коштів прибутку;
- вивчити зміни у структурі витрат роботи і продажу товару;
- вивчати динаміку єдиних витрат у повному, відповідно до формули і текстури;
- проводити оцінку вплив умов на формування витрат у повному порядку також згідно з типами витрат;
- проводити оцінку відповідність прибутку і витрат за допомогою

зіставлення показників прибутковості і витратності;

– з метою виконання розгляду встановлює динаміку умовних показників прибутковості і проводити оцінку їх ступінь відповідно до підрозділів господарства.

Для ефективності проведення внутрішнього аудиту доходів рекомендуємо сформувавши загальний план аудиту доходів (табл. 3.1.)

Таблиця 3.1

Загальний план аудиту доходів ФГ «Вперед»

Етапи перевірки	Процедура аудиту	Аудитор	Термін перевірки
Перевірка достовірності (повноти) визначення доходів	Встановлення наявності наказу керівника про метод визначення доходів та відповідність йому бухгалтерських записів		
Перевірка розрахунку фактичної собівартості реалізованої продукції	Послідовна перевірка розрахунків фактичної собівартості: залишку готової продукції на складі; відвантаженої продукції; реалізованої продукції; звірка одержаних даних з фактично відображеними відомостями у регістрах синтетичного обліку та звітності.		
Перевірка витрат, пов'язаних з реалізацією продукції	Перевірка складу та розподілу витрат згідно з законодавчими документами.		
Перевірка відповідності даних первинного, аналітичного та синтетичного обліку	Зіставлення даних первинних документів з даними, відображеними у регістрах синтетичного та аналітичного обліку.		
Перевірка визначення фінансового результату	Перерахунок визначення фінансового результату та звірка його з даними бухгалтерського обліку та звітності; належності та правильності включення до ціни реалізації обов'язкових податків, та платежів.		
Аудит кореспонденції та правильності відображення процесу реалізації на рахунках бухгалтерського обліку	Перевірка правильності відображення процесу реалізації на рахунках бухгалтерського обліку		
Складання розділу аудиторського звіту та аудиторського висновку	Робоча документація, складена на попередніх етапах перевірки		

З метою оцінки продуктивності внутрішнього контролю рекомендуємо проводити тест, під час якого виявляються проблеми, описані в наступному акті (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Тест внутрішнього контролю доходів у ФГ «Вперед»

№	Зміст	Варіанти відповіді		
		Так	Ні	Інформація відсутня
1	Чи здійснюється класифікація доходів відповідно до П (С)БО 15 «Дохід»			
2	Чи ведеться окремо облік різних видів доходів			
3	Чи є відповідальні особи за повноту та своєчасність відвантаження товарів (робіт, послуг)			
4	Хто розробляє та затверджує цінову політику: - керівник; - бухгалтерія.			
5	Хто дає дозвіл на реалізацію продукції (робіт, послуг): • керівник; • заступник; • особа уповноважена статутом.			
6	Чи узгоджується з головним бухгалтером реалізація продукції (робіт, послуг) боржникам			
7	Хто приймає рішення про реалізацію продукції (робіт, послуг) пов'язаним особам: - керівник; - спеціально створена комісія; - інші.			
8	Чи звіряються рахунки-фактури з затвердженими законодавчими нормами і документами з реалізації продукції (товарів)			
9	Чи звіряються дані аналітичного обліку по формуванню доходів: - з головною книгою; - з журналами-ордерами.			
10	Чи ведеться аналітичний облік реалізації товарів (робіт, послуг) та визнання доходів			

Дати оцінку концепції внутрішнього контролю у ФГ «Вперед», слід переключатися до планування аудиту, кінцевим результатом якого є розвиток

проекту аудиту. Наявність контролю прибутку ФГ «Вперед» слід дотримуватися П(С)БО п'ятнадцять «Дохід», де відображено процедуру розвитку інформації про заробітки господарства і її виявлення в економічній звітності і П(С)БО шістнадцять «Витрати», де описані основні умови для прийняття, структура і аналіз витрат, виявлення даних про витрати в економічній звітності. У свою чергу, процедура формування Звіту про економічні результати регламентується П(С)БО № 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Таким чином, введення в штат ФГ «Вперед» внутрішнього аудитора дозволить керівництву господарства нормалізувати продуктивний нагляд над його підрозділами: виявити запаси і найбільш перспективні тенденції формування виробництва; збільшити кваліфікуючий ступінь рахівничої та інших філій фірми. Саме здійснення внутрішнього аудиту в господарстві допоможе виявити всі недоліки і слабкі місця бухгалтерського обліку доходів та відображення результатів у фінансовому обліку і фінансовій звітності. Внутрішній аудит забезпечує не тільки перевірку достовірності відповідної інформації, а й розробку пропозицій за допомогою яких фінансовий облік і раціональне використання ресурсів дає можливість оптимізувати фінансово-господарську діяльність господарства.

Протягом певного етапу клерки зможуть отримати експлуатаційну інформацію про розрахунки за реалізовану оброблену продукцію з метою контролю за оплатою і прийняття певних висновків відповідно до закриття заборгованості простроченої, але також з метою виконання необхідного розгляду розрахунків згідно з клієнтами.

Однією з ключових елементів обліку доходів вважається інформативне надання облікового ходу, основною метою якого вважається встановлення фактичного надання відображення даних домашніх процесів. Дослідження даного елемента дає можливість:

- встановити обсяг основних і консолідованих паперів, їх конфігурацію і сутність з метою використання так само як у паперовому вигляді, в такий

спосіб також за допомогою автоматизованого обліку;

- встановити документи з контрольною призначенням з метою контролю точності внесення цих основних відомостей у концепцію обліку.

Для проведення внутрішнього контролю за достовірністю та повнотою відображення доходу від продажу продукції готової в ФГ «Вперед» рекомендуємо використання Відомість контролю визначення доходу від продажу продукції готової та відображення в фінансовій звітності та обліку яка наведена в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Відомість контролю визначення доходу від продажу продукції готової та відображення в фінансовій звітності та обліку

Номер рахунка-фактури, дата / накладної на відпуск ГП, дата	Визнаний дохід від реалізації, відповідно до рахунку – фактури / накладної на відпуск ГП	Відображення доходу від реалізації готової продукції в обліку та фінансовій звітності					
		Рахунок аналітичного обліку	Кредит Рах.70	Журнал	Оборотна відомість	Звіт про фінансові результати	Звіт про рух грошових коштів
1	2	3	4	5	6	7	8
			Повинен дорівнювати підсумку за гр. 2, підсумку за гр. 3				
Всього:							
	Підсумки повинні бути однаковими						

Розділ 1, запропонованої таблиці, має контрольне значення з метою підтвердження всебічності відображення обліку всіх рахунків-фактур і співвідношення уявним даних на видачу готової товару. Дані інших графів також дорівнює, те що ліквідує можливість похибки при внесенні основних відомостей у концепцію фінансових проектів і її впливу на інформацію в звітності і обліку.

Для покращення внутрішнього контролю обліку вирахувань з доходу щодо продажу продукції в ФГ «Вперед» пропонуємо для заповнення

Відомість обліку аналітичного до субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції» (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Відомість аналітичного обліку до субрахунку 701 "Дохід від реалізації готової продукції"

Дата	Види вирахувань						Списання чистого доходу		Разом	
	ПДВ		Акцизний податок		.....		Кор. рах.	Сума		
	Кор. рах.	Сума	Кор. рах.	Сума	Кор. рах.	Сума				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
01.01.2022										
31.12.2022										
Всього	х		х		х		х			

Таким чином, встановлення облікових операцій вважається характерною умовою з метою підприємства діяльність облікового агрегату з урахуванням автоматизованого ведення фінансового обліку.

Вивчення ключових елементів фінансового обліку, встановлення питань з будь-якого елемента і їх вирішення лінією використання інформаційних технологій дає можливість встановити умови до плану автоматизації обліку і зробити правильний вибір з метою результативної організації фінансового обліку доходів з продажу готової продукції з урахуванням додаткових контрольних операцій. фактичного оформлення.

Висновки до третього розділу

1. В ФГ «Вперед» внутрішній контроль представлений ревізійною інвентаризаційною комісією, в обов'язки якої входить проведення періодичних інвентаризацій матеріальних цінностей. Головний бухгалтер підпорядковується керівнику господарства, тобто безпосередньо бухгалтерію служба внутрішнього контролю не перевіряє.

2. Метою контролю доходів є визначення достовірної інформації в первинних паперах щодо підрахунку доходів, своєчасності та повноти їх зображення в бухгалтерському обліку, відповідності ведення фінансового обліку доходів чинним законодавчим актам.

3. Для проведення контроль доходів у господарстві використовуються такі методичні прийоми контролю: вибіркові спостереження, експертиза, інвентаризація, обстеження; тематичні та комплексні перевірки; прийоми факторного і порівняльного аналізу, дослідження документації, інформаційне моделювання; службове розслідування.

4. Здійснення контролю у ФГ «Вперед» дає змогу виявити всі слабкі місця і недоліки в фінансовому обліку доходів і розрахунку результату фінансового і відображення його у звітності фінансовій. Контроль забезпечує розробку пропозицій за допомогою яких фінансовий облік і раціональне застосування ресурсів дає можливість оптимізувати фінансово-господарську діяльності ФГ «Вперед».

5. При проведенні перевірки щодо формування доходів у ФГ «Вперед» були виявлені такі основні порушення: цифрові похибки в рахунках-фактурах при встановленні ПДВ і єдиної суми до сплати; недотримання угод щодо термінів чи обсягів поставки, списку, якості товару, вироблених праць; зменшення обсягів суцільних доходів відповідно до продажу готової продукції, виконання праць у податковому обліку.

6. В ФГ «Вперед» практика внутрішнього аудит не використовується, отже ми пропонуємо ввести посаду внутрішнього аудитора в штат. Внутрішній аудитор буде здійснювати розробку методичних прийомів групування і систематизацію результатів, потрібних для ухвалення адміністративних рішень та усунення знайдених недоліків в господарській діяльності господарства.

7. З метою оцінки продуктивності внутрішнього контролю рекомендуємо проводити тест, під час якого виявляються проблеми, описані

в документі та розробили програми аудиту доходів та сформували загальний план аудиту доходів.

8. Для проведення внутрішнього контролю за достовірністю та повнотою відображення доходу від продажу продукції готової в ФГ «Вперед» рекомендуємо використання Відомість контролю визначення доходу від продажу продукції готової та відображення в фінансовій звітності та обліку

9. Для покращення внутрішнього контролю обліку вирахувань з доходу щодо продажу продукції в ФГ «Вперед» пропонуємо для заповнення Відомість обліку аналітичного до субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції».

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Доходи включають в структуру предметів облікового ходу в основі принципу нарахування і співвідношення прибутку і витрат, відповідно до якого з метою встановлення економічного результату звітного етапу необхідно порівняти прибуток звітного етапу з витратами, реалізованими з метою отримання даних прибутку. Наявність цьому доходи зізнаються у той час, якщо вони виникли (але не в той час, якщо виходять або сплачуються фінанси ресурси) також відображаються в фінансовому обліку в тому етапі, до якого вони відносяться.

На основі проведених досліджень можна зробити наступні висновки:

1. Фінансова сутність доходів полягає у відплаті витрат на управління роботами і одержанні належного прибутку, що забезпечує результат стратегічної мети компанії – приріст сукупного капіталу, а структурована та логічна систематизація прибутку надає можливість результативно управляти ними також бути складовою нинішньої концепції управління.

2. Провівши рейтингову оцінку фінансового стану господарства зазначимо, що найвищий рейтинг 10 мають показники ліквідності і показники фінансової незалежності. Найбільша розбіжність в рейтингу від 3 до 10 мають показники ділової активності. Показники рентабельності мають рейтинг нижче десяти лише в 2016 і 2017 роках, але вони мають позитивну тенденцію до збільшення. За період дослідження рейтинг фінансового стану підприємства на протязі досліджуваного періоду мав рейтинг А (7,97 – 2016 р., 8,47 – 2017 р., 7,54 – 2018 р., 8,68 – 2019 р., 8,50 – 2020 р.).

3. Виконаних робіт, продаж або відпуск готової продукції зі складу і надання послуг споживачам відбувається на основі наказів, первинних документів, накладних і розпоряджень.

4. Аналітичний облік доходів від продажу у ФГ «Вперед» ведеться за видами товарів, продукції, визначеними фермерським

господарством. Синтетичний облік виробничих процесів, пов'язаний з доходами від продажу товарів та продукції, ведеться у Журналі-ордері № 6, розділі 2 «Зведені аналітичні дані про доходи».

5. Узагальнення інформації про доходи у ФГ «Вперед» ведеться на рахунку 70 «Доходи від реалізації» який має такі субрахунки. 701 «Дохід від реалізації готової продукції»; 702 «Дохід від реалізації товарів»; 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»; 704 «Відрахування з доходу».

6. В ФГ «Вперед» внутрішній контроль представлений ревізійною інвентаризаційною комісією, в обов'язки якої входить проведення періодичних інвентаризацій матеріальних цінностей. Головний бухгалтер підпорядковується керівнику господарства, тобто безпосередньо бухгалтерію служба внутрішнього контролю не перевіряє.

7. Здійснення контролю у ФГ «Вперед» дає змогу виявити всі слабкі місця і недоліки в фінансовому обліку доходів і розрахунку результату фінансового і відображення його у звітності фінансовій. Контроль забезпечує розробку пропозицій за допомогою яких фінансовий облік і раціональне застосування ресурсів дає можливість оптимізувати фінансово-господарську діяльності ФГ «Вперед».

Для усунення недоліків у веденні фінансового обліку та здійсненні контролю в ФГ «Вперед» пропонуємо наступне:

1. Дохід від продажу продукції готової є структурою для розрахунку об'єкта оподаткування та джерелом ресурсів фінансових для господарства, таким чином надання своєчасних, достовірних даних для обліку вимагає повного розгляду і контролю, які можна досягти з допомогою аналітичного обліку. За цією причиною з метою покращення обліку доходів щодо продажу в компанії був винайдений також запропонований робочий проект рахунків до рахунку № 27 і субрахунку № 701 в розрізі аналітичного обліку

2. Дані аналітичних рахунків доходу, рекомендую класифікувати в спільній аналітичній картці з метою якнайкращого комфорту їх узагальнення і дані через конкретний проміжок.

3. Пропонуємо автоматизацію бухгалтерського обліку на підприємстві та зокрема обліку доходів. На нашу думку, для ФГ «Вперед» найбільш прийнятною є програма «1С: Бухгалтерія 8.3», те що досить поширене, має раціональні сервісні можливості: практичний аспект, можливість зміни з метою задоволення своєрідних потреб обліку, темп і своєчасність обробки даних, розвиток, накопичення і збереження відомостей.

4. В ФГ «Вперед» практика внутрішнього аудиту не використовується, отже ми пропонуємо ввести посаду внутрішнього аудитора в штат. Внутрішній аудитор буде здійснювати розробку методичних прийомів групування і систематизацію результатів, потрібних для ухвалення адміністративних рішень та усунення знайдених недоліків в господарській діяльності господарства.

5. З метою оцінки продуктивності внутрішнього контролю рекомендуємо проводити тест, під час якого виявляються проблеми, описані в документі та розробили програми аудиту доходів та сформували загальний план аудиту доходів.

6. Для проведення внутрішнього контролю за достовірністю та повнотою відображення доходу від продажу продукції готової в ФГ «Вперед» рекомендуємо використання Відомість контролю визначення доходу від продажу продукції готової та відображення в фінансовій звітності та обліку

7. Для покращення внутрішнього контролю обліку вирахувань з доходу щодо продажу продукції в ФГ «Вперед» пропонуємо для заповнення Відомість обліку аналітичного до субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції».

Таким чином, вдосконалення обліку і аудиту доходів направлене на зниження трудомісткості його ведення, підвищення оперативності, скорочення етапів формування облікової інформації. Запровадження ж зазначених заходів надасть змогу покращити організацію бухгалтерського обліку і аудиту доходів у ФГ «Вперед».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні питання обліку, аналізу і аудиту: теорія та практика: [колективна монографія у 2 т. / за ред. П.Й. Атамас]. – Дніпропетровськ: ФОП Дробязко С.І., 2014. – Т. 1 - 216 с.
2. Беренда, Н.І. Облік доходів: питання облікової політики підприємства / Н.І. Беренда, Т.М. Потапенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 2(141). – С. 111 – 114.
3. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / В. С. Білоусько – К. : Ліра-К, 2014. – 402 с.
4. Блакита Г. В. Бухгалтерський облік : практикум./ Г. В. Блакита – К. Центр учбової літератури, 2011. – 152 с.
5. Бондар М. І. Звітність підприємства : навч. посіб./М.І. Бондар – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 570 с.
6. Бондар М.І. Облік і аудит: практикум дистанційного тестування: Навч. Посібник / М.І. Бондар, Є.В.Калюга, М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко за заг. ред. М.І. Бондаря . – К.: «Алерта», 2013. – 448 с.
7. Бондарчук Н.В. Бухгалтерський облік: навч.-практ. посіб. для самостійного вивчення / Н.В. Бондарчук, Л.М. Васільєва – Дніпропетровськ : Біла К.О., 2013. – 188.
8. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах: підручник. 3-тє вид., перероб. та допов / В. Я. Плаксієнко, Т. Г. Камінська, Т. Г. Маренич, С. В. Скрипник, М. І. Гордієнко, О. В. Ільчак, О. С. Ткаченко, О. В. Чернецька / За ред. В.Я. Плаксієнка. – Київ: Вид-во «SVA Print», 2022. – 508 с.
9. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутинця. - 8-ме вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП «Рута», 2009. - 912 с.
10. Васільєва Л.М. Облік фінансових результатів: проблеми та

напрями вдосконалення на сільськогосподарських підприємствах : Розділ 4. Сучасні концепції розвитку підприємств та особливості організаційного забезпечення бухгалтерського обліку / Л.М. Васільєва // Фінансово-облікове забезпечення сталого розвитку аграрного сектора України. – Дніпро, 2017. – С. 392-399.

11. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: навч. посіб. / Ю. А. Верига. – К. : ЦУЛ, 2014. – 264 с.

12. Виноградова М. О. Аудит: навчальний посібник. / М.О. Виноградова – К. : ЦУЛ, 2014. – 500 с.

13. Греськів Т.С. Бухгалтерський і податковий облік доходів / Т.С. Греськів // Держава та регіони, 2009. – №6. – С.66-70.

14. Гудзенко Н.М. Документальне оформлення доходів від реалізації продукції / Н.М. Гудзенко // Вісник Херсонського державного університету. Економічні науки, 2015. – Вип. 10. – С. 170-174.

15. Данкевич В.Є. Розподіл доходів у сільському господарстві в контексті інклюзивного розвитку / В.Є. Данкевич, Є.М. Данкевич // Економіка АПК, 2019. – №8. – С. 36-49.

16. Двоєзерська В.С. Шляхи вдосконалення методики формування бухгалтерського фінансового результату / В.С. Двоєзерська // Держава та регіони, 2016. – №1. – С.149-152.

17. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю: монографія / В.А. Дерій / Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. – 272 с.

18. Добрунік Т.П. Особливості управління фінансовими результатами аграрних підприємств / Т.П. Добрунік // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – №5(1). – С. 76-83

19. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб./ І.В. Жолнер – К. : ЦУЛ, 2012. – 368 с.

20. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 13.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

22. Карп'як Я.С. Організація бухгалтерського обліку витрат, доходів і фінансових результатів суб'єкта господарювання / Я.С. Карп'як // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2014. – № 794. – С. 172 – 180.

23. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення./ Ю.Г. Кім – К. : ЦУЛ, 2014. – 600 с.

24. Корець Я Нормативно-правові засади обліку і контролю доходів підприємства / Я Корець, О. Ткаченко // Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи : матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 28-30 жовтня 2021 р. : В 2 т. – Том 1. – Дніпро : Видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2021. – С. 20-21.

25. Крупельницька І.Г. Звітність підприємства : навчальний посібник. / І.Г. Крупельницька – К. : Центр учбової літератури, 2012, – 232 с.

26. Крупка Я. Д. Фінансовий облік: підручник - 2-ге вид., доп. і перероб. / Я.Д. Крупка, З. В.Задорожний, Н. Я. Микитюк та ін. - К : Кондор-Видавництво, 2013. - 551 с.

27. Легенчук С.Ф. Теорія і методологія бухгалтерського обліку в умовах постіндустріальної економіки : монографія. / С.Ф. Легенчук – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 652 с.

28. Лень В.С., Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч.посіб. / В.С. Лень, В.В. Гливенко – К.: «Центр навч. літ-ри, 2008. – 608 с.

29. Лесюк А.С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств

в Україні / А.С. Лесюк // Агросвіт, 2020. – №15. – С. 67-73.

30. Литвинова А.С. Порядок формування обліку фінансових результатів / А.С. Литвинова // Держава та регіони , 2007 . – №3 . – С.295-300.

31. Лищенко О.Г. Гармонізація обліку доходів за національними та міжнародними стандартами / О.Г. Лищенко, І.М. Самарська // Держава та регіони, 2017. – №4-5. – С.48-52.

32. Масюк Ю.В. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. / Ю.В. Масюк, В.Ю. Боюн // Економіка та держава. – 2021. – № 10. – С. 93-96.

33. Меліхова Т.О. Удосконалення обліку доходів від реалізації товарів, як інструмент ефективного управління підприємством / Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова, К.А. Мисливка // Ефективна економіка. 2019. № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua?op>

34. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності від 28 берез. 2013 р. № 433 [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

35. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів бухгалтерського обліку від 29.12.2000 р. № 356 [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/big/text574/pg1.htm>

36. Мицак О. Удосконалення механізму управління фінансовими результатами підприємства / О. Мицак, Н. Ковтун, О. Лихач // Галицький економічний вісник. – 2019. – № 1. – С. 115-122.

37. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 18 «Дохід» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

38. Мошковська О.А. Історичний аспект обліку доходів / О.А. Мошковська // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2009. – 1(48). – С.116-123.

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1

«Загальні вимоги до фінансової звітності» прийнятий наказом міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

40. Ніколаєва В. П. Класифікація доходів з операційної діяльності підприємства/ В.П. Ніколаєва // Економіка АПК. – 2009. – № 10. – С. 91-95.

41. Орлова В. К. Фінансовий облік : навч. посіб. / В. К. Орлова. – К. : ЦУЛ, 2010. – 508 с.

42. Податковий кодекс України: від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступ : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

43. Подмешальська Ю.В. Удосконалення обліку та аудит доходів від реалізації готової продукції в умовах використання інформаційних систем та технологій / Ю.В. Подмешальська, А.Ю. Прокопенко // Агросвіт, 2021. – №1-2. – С. 71-81.

44. Подмешальська Ю.В. Удосконалення методики внутрішнього аудиту заробітної плати як засобу внутрішнього контролю на підприємстві / Ю.В. Подмешальська, Л.О. Резніченко // Агросвіт, 2019. – № 4. – С. 88-96.

45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства Фінансів України за станом на 31.12.1999 № 318. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід» затв. наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

47. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручник / М. С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.

48. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник / Г. В. Савицька. – К.: Знання. – 2005. – 662 с.

49. Смоляр Л. Г. Облік і аудит : навч. посіб./ Г.Л. Смоляр, Р. Ю. Овчарик, О. В. Кам'янська – К. : Ліра-К, 2013. – 616 с.

50. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. / В.В. Сопко –

К.:КНЕУ, 2000. – 578с.

51. Сук Л. Облік доходів / Л. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві , 2011. – №3. – С.33-40.

52. Сук, Л. Облік доходів. Закінчення. Початок у № 3/2011 /Л. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві, 2011. – №4 . – С.19-40.

53. Ткаль Я.С. Особливості використання інформаційних систем в бухгалтерському обліку / Я.С. Ткаль, Ю.В. Чуб, В.В. Ткаченко // Економічний аналіз, 2016. – Том 24. № 2. – С. 162-167.

54. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. / Н.М. Ткаченко – К. : Алерта, 2011, – 976 с.

55. Ткаченко О.С. Розподіл фінансових ресурсів як основа досягнення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств / О.С. Ткаченко // Агросвіт. – 2018. – №12. – С.27-33.

56. Цивільний кодекс України прийнятий Верховною Радою 16 січня 2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

57. Циліорик Г.І. Напрямки поліпшення якості облікової інформації щодо формування та розподілу доходів / Г.І. Циліорик // Облік і фінанси АПК, 2009. – №4. – С.122-127.

58. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. – 4-те вид., переробл. і доповн. / В.Г. Швець – К. : Знання, 2015. – 572 с.

59. Швиденко А.І. Облік доходів підприємства: сучасна практика, проблеми, шляхи вдосконалення / А.І. Швиденко, В.М. Бровко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, 2009. – №6. – С. 92-98.

60. Шмиголь Н.М. Сучасні підходи до обліку фінансових результатів діяльності підприємств / Н.М. Шмиголь, А.А. Антонюк, О.Ю. Косимська // Держава та регіони, 2016. – №3. – С.67-71.

61. Яременко Л.М. Бухгалтерський облік господарської діяльності об'єднаних підприємств та особливості формування фінансових результатів / Л.М. Яременко, К.В. Авдалян // Агросвіт, 2020. – №23. – С. 54-63.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Форми обліку у фермерських господарствах

Категорія суб'єкта господарювання	Форми звітності	Можливі форми обліку	Примітка
Суб'єкти малого підприємництва юридичні особи, визнані такими відповідно до законодавства (абз.3 п.2 П(С)БО 25)	Фінансова звітність №№ 1-м. 2-м(п.5 П(С)БО 25)	1) спрощена форма (Метод. рекомендації №189)2) спрощена форма (Метод. рекомендації № 422)3) проста форма (Метод. рекомендації №422)4) журнально-ордерна (Метод-рекомендації № 390)	Ведуть бух облік із застосуванням подвійного запису. Мають право використовувати спрощений План рахунків. Більшість ФГ опиняються в цій категорії. Найчастіше обирають між регістрами з Метод. рекомендацій № 189 та Метод. рекомендацій №422.
Суб'єкти малого підприємництва – «нульовики»- юридичні особи, які відповідають критеріям, визначеним п.154.6 ПКУ і мають право на застосування спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат (абз.6 п.2 П(С)БО 25);2.Платники єдиного податку, які відповідають вимогам пп.4 п.291.4 ПКУ, – четверта група (абз.6 п.2 П(С)БО 25)	Спрощена фін звітність, ф.ф. №№ 1-мс, 2-мс (п.5 П(С)БО 25)	Проста форма (Метод. рекомендації №189)Мають право застосовувати всі вище наведені форми бух обліку та Метод. рекомендації № 720	Можуть вести бух облік без подвійного запису, якщо не є платниками ПДВ .ФГ лише інколи бувають «нульовиками» (платниками податку на прибуток за ставкою 0%) через необхідність дотримання низки обов'язкових критеріїв. А ось єдинники з-поміж ФГ трапляються досить часто.
Інші ФГ, що не ввійшли до категорії «малих» суб'єктів	Загальна фін звітність ф.ф. №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6	Меморіально-ордерна, журнальна, журнально-ордерна, автоматизована форма. Зазвичай журнально-ордерна згідно з Метод-рекомендаціями № 390	Із застосуванням подвійного запису та Плану рахунків

ДОДАТОК Б

Класифікація нормативно-правового забезпечення обліку і контролю за доходами підприємств

Класифікаційна ознака	Документ
За видами	<ul style="list-style-type: none"> • Закони України • Укази і розпорядження Президента України • Постанови і рішення КМУ, міністерств та відомств • П(С)БО: 15, 23, 30 • МСФЗ: 18 • Кодекси України • Методичні рекомендації, інструкції, вказівки • Положення, порядок • Листи, роз'яснення • Плани рахунків бухгалтерського обліку • Форми фінансової звітності • Наказ про облікову політику на підприємстві • Регістри бухгалтерського обліку • Графіки документообігу і виконання обліково-звітних робіт
За рівнями	<ul style="list-style-type: none"> • Міжнародні • Загальнодержавні • Галузеві • Регіональні • Внутрішньогосподарські
За місцем і роллю в регулюванні бухгалтерського обліку та фінансової звітності	<ul style="list-style-type: none"> • Нормативно-правові акти вищої юридичної сили • П(С)БО, інші документи з бухгалтерського обліку • Нормативно-правові акти (інструкції, положення, вказівки) та методичні рекомендації центральних органів виконавчої влади • Нормативно-правові акти місцевого походження • Рішення (накази) щодо форм організації бухгалтерського обліку
За обов'язковістю виконання	<ul style="list-style-type: none"> • Обов'язкові • Необов'язкові (рекомендаційні)
За групами	<ul style="list-style-type: none"> • Загальні документи • За напрямками (ділянками) • За галузевою спрямованістю обліку і фінансової звітності

ДОДАТОК В

Оцінка майна та капіталу ФГ «Вперед» за 2016-2020 рр., тис. грн.

№ з/п	Види активів (майна) та пасивів (капіталу)	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відношення у % 2020р. до 2016р.
	Майно - усього	7675,0	8389,5	10398,0	10731,7	13966,5	181,97
1	Необоротні активи	3918,0	4184,0	6652,0	6926,7	8273,0	211,15
1.1	Основні засоби	3918,0	4184,0	6652,0	6926,7	8273,0	211,15
1.2	Довгострокові біологічні активи	-	-	-	-	-	-
2	Оборотні активи	3757,0	4205,5	3746,0	3805,0	5693,5	151,54
2.1	Запаси	2778,0	2928,0	3666,0	3728,0	5571,0	200,54
2.2	Поточна дебіторська заборгованість	308,0	220,0	65,0	61,0	97,5	31,66
2.3	Гроші, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції	671,0	1057,5	15,0	16,0	25,0	3,73
2.4	Інші оборотні активи	-	-	-	-	-	-
2.5	Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-
3	Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-	-	-	-	-
	Капітал- усього	7675,0	8390,0	10398,0	10732,0	13967,0	181,98
4.	Власний капітал	6158,0	5927,0	6626,0	8761,0	12010,0	195,03
4.1	Зареєстрований (пайовий) капітал	-	-	-	-	-	-
5.	Зобов'язання і забезпечення	1517,0	2463,0	3772,0	1971,0	1957,0	129,00
5.1	Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-	-
5.2	Поточні зобов'язання	1517,0	2463,0	3772,0	1971,0	1957,0	129,00
5.3	Поточна кредиторська заборгованість	48,0	49,0	1367,0	52,0	41,0	85,42
5.4	Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-

ДОДАТОК Д

Оцінка руху та функціонального стану основних засобів ФГ «Вперед»
за 2016-2020 рр.

№ з/п	Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відношення у % (відхилення,+;-) 2020р. до 2016р.
<i>Вихідна інформація, тис. грн.</i>							
1	Вартість основних засобів на початок року	5197	5665	6134	9195	9724	187,11
2	Надійшло за рік	27	1647	50	11	1938	7151,66
3	Вибуло за рік	10	0	17	0	40	400,00
4	Вартість основних засобів на кінець року	5665	6134	9195	9724	12332	217,69
5	Нараховано амортизації за рік	203	203	593	254	1262	621,53
6	Знос основних засобів: а) на початок року	1544	1747	1950	2543	2797	181,17
	б) на кінець року	1747	1950	2543	2797	4059	232,34
<i>Показники руху основних засобів</i>							
7	Річний приріст(+) або зменшення(-), тис. грн.	468,0	469,0	3061,0	529,0	2608,0	557,3
8	Темп зростання (зниження), %	109,0	108,3	149,9	105,8	126,8	17,82
9	Темп приросту (зменшення), %	9,0	8,3	49,9	5,8	26,8	17,82
10	Коефіцієнт оновлення, %	0,5	26,8	0,5	0,1	15,7	15,2
11	Коефіцієнт вибуття, %	0,2	0,0	0,3	0,0	0,4	0,2
12	Період оновлення (можливого повного вибуття), років	349,7	3,7	378,1	884,0	6,5	-343,2
13	Коефіцієнт заміни (простого відтворення), %	36,9	0,0	34,1	0,0	2,1	-34,8
14	Коефіцієнт розширення (розширеного відтворення), %	136,2	0,0	68,5	0,0	0,1	-136,1
15	Період обороту, років	26,8	29,1	12,9	37,2	8,7	32,7
<i>Показники функціонального стану основних засобів</i>							
16	Коефіцієнт зносу, %: а) на початок року	29,7	30,8	31,8	27,7	28,8	-0,9
	б) на кінець року	33,6	34,4	41,5	30,4	41,7	8,1
17	Коефіцієнт придатності, %: а) на початок року	70,3	69,2	68,2	72,3	71,2	0,9
	б) на кінець року	66,4	65,6	58,5	69,6	58,3	-8,1

ДОДАТОК Е

Фінансові результати діяльності ФГ «Вперед», тис. грн.

№ з/п	Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відношення у % 2020р. до 2016р.
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2967	5937	8120	8526	8397	283,01
2	Операційні витрати, у тому числі: а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);	2694	5387	6337	6654	6498	241,20
	б) адміністративні витрати;	-	-	-	-	-	-
	в) витрати на збут;	-	-	-	-	-	-
	г) інші операційні витрати.	214	428	340	361	354	165,42
3	Валовий прибуток (збиток)	273	550	1783	1872	1899	695,60
4	Валовий прибуток (збиток) у % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	9,20	9,26	21,96	21,96	22,62	13,41
5	Прибуток (збиток) від операційної діяльності	340	684	1730	1818	1843	542,06
6	Фінансові та інвестиційні доходи	-	-	-	-	-	-
7	Фінансові та інвестиційні витрати	162	325	923	960	940	580,25
8	Фінансовий результат до оподаткування	178	359	807	858	903	507,30
9	Витрати (дохід) з податку на прибуток	-	-	-	-	-	-
10	Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	-	-	-	-	-	-
11	Чистий прибуток (збиток)	178	359	807	858	903	507,30
12	Чистий прибуток (збиток) у % до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6,00	6,05	9,94	10,06	10,75	4,75
16	Чистий прибуток (збиток) у % до валового прибутку (збитку)	65,20	65,27	45,26	45,83	47,55	-17,65

ДОДАТОК Ж

Оцінка фінансової стійкості ФГ «Вперед» за 2016-2020 рр.

№ з/п	Показник	Нормативне значення	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відношення у % 2020р. до 2016р.
1. Показники структури капіталу								
1.1	Коефіцієнт автономії	>0,5	0,80	0,71	0,64	0,82	0,86	107,17
1.2	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	<0,5	0,20	0,29	0,36	0,18	0,14	70,89
1.3	Коефіцієнт фінансування	>1	4,06	2,41	1,76	4,44	6,14	151,18
1.4	Коефіцієнт фінансового ризику	<1	0,25	0,42	0,57	0,22	0,16	66,15
1.5	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Зменшення	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	100,00
1.6	Коефіцієнт структури залученого капіталу	Збільшення	-	-	-	-	-	-
2. Показники стану оборотних активів								
2.1	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Збільшення	2240	1743	-26	1834	3737	166,83
2.2	Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	>0,1	0,60	0,41	-0,01	0,48	0,66	110,09
2.3	Коефіцієнт забезпеченості запасів	>0,5	0,81	0,60	-0,01	0,49	0,67	83,19
2.4	Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	Збільшення	0,0666	0,10	0,00	0,00	0,0012	1,85
3. Показники стану основного капіталу								
3.1	Коефіцієнт реальної вартості майна	Збільшення	0,87	0,85	0,99	0,99	0,99	113,62
3.2	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	Збільшення	0,51	0,50	0,64	0,65	0,59	116,04
3.3	Коефіцієнт накопичення амортизації	Збільшення	0,31	0,32	0,28	0,29	0,33	106,73
3.4	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	Збільшення	0,96	1,01	0,56	0,55	0,69	71,77

ДОДАТОК 3

Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів ФГ «Вперед», тис. грн.

№ з/п	Показник	Нормативне значення	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відношення у % (відхилення, +; -) 2020р. до 2016р.
1. Оцінка ліквідності								
1.1	Високоліквідні активи (А1)	≥П1	671	1058	15	16	25	3,73
1.2	Середньоліквідні активи (А2)	≥П2	308	220	65	61	98	31,66
1.3	Низьколіквідні активи (А3)	≥П3	2778	2928	3666	3728	5571	200,54
1.4	Найбільш строкові зобов'язання (П1)	≤А1	48	49	1367	52	41	85,42
1.5	Короткострокові зобов'язання (П2)	≤А2	1469	2414	2405	1919	1916	130,43
1.6	Довгострокові зобов'язання (П3)	≤А3	-	-	-	-	-	-
2. Оцінка платоспроможності								
2.1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	≥0,2	0,4423	0,43	0,00	0,01	0,0128	2,89
2.2	Проміжний коефіцієнт покриття	≥0,7	0,65	0,52	0,02	0,04	0,06	9,70
2.3	Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	≥2	2,48	1,71	0,99	1,93	2,91	117,47
2.4	Коефіцієнт загальної платоспроможності	Збільшення	5,06	3,41	2,76	5,44	7,14	141,06
3. Оцінка оборотності оборотних активів								
3.1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	-	2967	5937	8120	8526	8397	283,01
3.2	Середньорічна вартість оборотних активів	-	3525	3981	3976	3776	4749	134,75
3.3	Коефіцієнт обертання оборотних активів	Збільшення	0,84	1,49	2,04	2,26	1,77	210,03
3.4	Коефіцієнт завантаження оборотних активів	Зменшення	1,19	0,67	0,49	0,44	0,57	47,61
3.5	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	Зменшення	428	241	176	159	204	48

ДОДАТОК К

Оцінка ділової активності ФГ «Вперед» за 2016-2020 рр.

№ з/п	Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відношення у % (відхилення, +; -) 2020р. до 2016р.
Вихідна інформація, тис. грн.							
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2967,0	5937,0	8120,0	8526,0	8397,0	283,01
2	Операційні витрати	-	-	-	-	-	-
3	Середньорічна вартість капіталу	7310,0	8032,5	9394,0	10565,0	12349,5	168,94
4	Середньорічна вартість необоротних активів	6260,0	6042,5	6276,5	7693,5	10385,5	165,90
5	Середньорічна вартість оборотних активів	3785,5	4051,0	5418,0	6789,4	7599,9	200,76
6	Середньорічна вартість оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів	2703,0	2853,0	3297,0	3697,0	4649,5	172,01
7	Середньорічна величина поточної дебіторської заборгованості	343,5	264,0	142,5	63,0	79,3	23,07
8	Середньорічна вартість власного капіталу	6260,0	6042,5	6276,5	7693,5	10385,5	165,90
9	Середньорічна величина кредиторської заборгованості	52,5	48,5	708,0	709,5	46,5	88,57
Показники ділової активності							
10	Загальний коефіцієнт обертання капіталу	0,41	0,74	0,86	0,81	0,68	167,52
11	Фондовіддача необоротних активів, грн.	0,47	0,98	1,29	1,11	0,81	170,59
12	Коефіцієнт обертання оборотних активів	0,78	1,47	1,50	1,26	1,10	140,97
13	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	459	246	240	287	326	71
14	Коефіцієнт обертання оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів	1,10	2,08	2,46	2,31	1,81	164,53
15	Тривалість одного обороту оборотних виробничих фондів, днів	328	173	146	156	199	60,78
16	Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	8,64	22,49	56,98	135,33	105,96	1226,69
17	Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	42	16	6	3	3	8,15
18	Коефіцієнт обертання власного капіталу	0,47	0,98	1,29	1,11	0,81	170,59
19	Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	760	366	278	325	445	58,62

